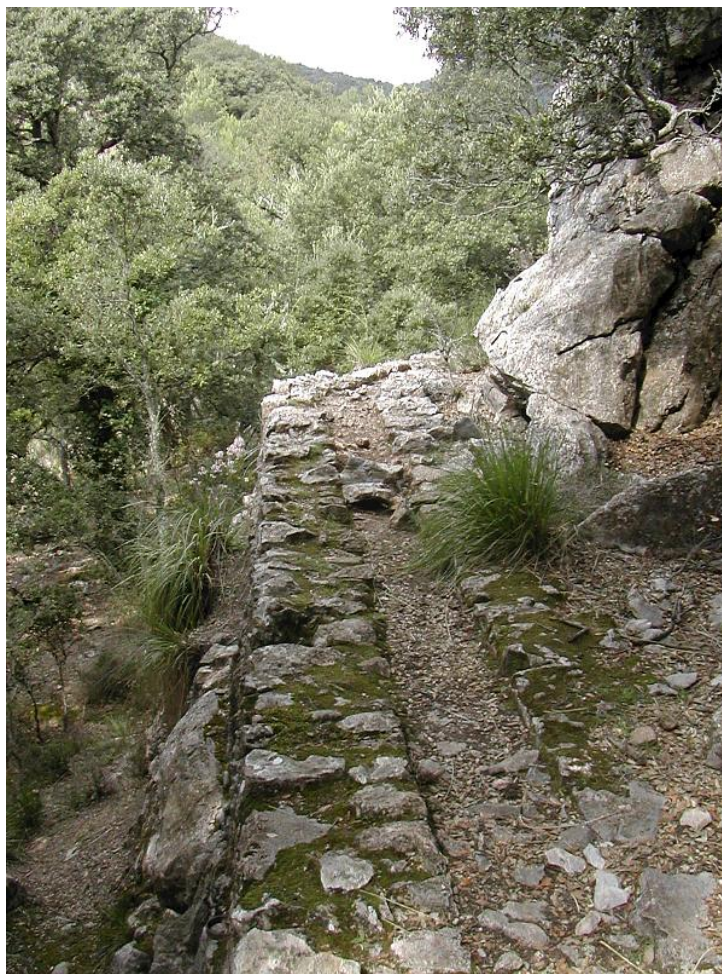

DOCUMENT DE GESTIÓ DE LA FINCA PÚBLICA SA COMA DES PRAT

Data : 10/03/02

Equip redactor:

Irene Moya Pais. Geògrafa
Isabel Mozo Fornari. Geògrafa

Índex

DOCUMENT DE GESTIÓ DE LA FINCA PÚBLICA DE SA COMA DES PRAT	
Introducció	1
1a part. Descripció i avaluació de la finca pública	2
1.1. Informació general	2
✓ Localització i delimitació de la finca	2
✓ Adquisició i estat legal	3
1.2. Característiques físiques	5
✓ Clima	5
✓ Geologia i geomorfologia	6
✓ Hidrologia	8
1.3. Característiques ecològiques i biològiques	9
1.3.1. La flora: espècies rellevants	9
1.3.2. La vegetació	10
1.3.3. La fauna: espècies rellevants	11
1.4. Característiques socioeconòmiques	13
1.4.1. Aprofitaments anteriors	13
✓ Ramaderia	13
✓ Forestal	14
✓ Neu	14
1.4.2. Aprofitaments i usos actuals	14
✓ Agricultura i ramaderia	14
✓ Forestal	14
✓ Ús cinegètic	14
✓ Usos de conservació biològica	15
✓ Ús públic	16
✓ Interpretació	17
✓ Investigació	18
✓ Altres	19
1.5. Patrimoni cultural	19
1.6. Elements paisatgístics i estètics	20
1.7. Infraestructures	20
✓ Accessos i xarxa viària interna	20
✓ Edificacions	23
✓ Tancaments	23
✓ Hidràulica	24
✓ Senyalització	25
✓ Inversions i actuacions a la finca	25
2a part. Objectius	26
2.1. Objectius generals	26
2.2. Objectius operacionals	26
3a part. Zonificació	28
3.1. Criteris de zonificació	28
3.2. Definició d'unitats	28
4a part. Programes	30
5a part. Actuacions i projectes	32
6a part. Organització i personal	34

6.1. Personal	34
<u>7a part. Anàlisi del compliment dels objectius</u>	36
7.1. Avaluació dels projectes	36
<u>8a part. Bibliografia</u>	37
<u>ANNEX I: FLORA ENDÈMICA PRESENT A SA COMA DES PRAT</u>	41
<u>ANNEX IIa: ESPÈCIES DE SA COMA DES PRAT INCLOSES EN EL CATÀLEG BALEAR D'ESPÈCIES VEGETALS AMENAÇADES (Decret 24/1992)</u>	42
<u>ANNEX IIb. ESPÈCIES VEGETALS DE SA COMA DES PRAT AMENAÇADES (LLIBRE VERMELL DE LA FLORA VASCULAR DE LES ILLES BALEARS)</u>	43
<u>ANNEX III. FAUNA ENDÈMICA PRESENT A SA COMA DES PRAT</u>	44
<u>ANNEX IV. FAUNA DE SA COMA DES PRAT INCLOSA AL CATÀLEG NACIONAL D'ESPÈCIES AMENAÇADES (REIAL DECRET 439/90)</u>	45
<u>ANNEX V. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT NIDIFICANTS A LA QUADRÍCULA DE LA ZONA</u>	47
<u>ANNEX VI. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT POSSIBLES O PROBABLES NIDIFICANTS A LA QUADRÍCULA DE LA ZONA</u>	49
<u>ANNEX VII. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT EXCLUSSIVAMENT HIVERNANTS O MIGRANTS (A L'ILLA DE MALLORCA)</u>	50
<u>ANNEX VIII. ESPÈCIES CINEGÈTIQUES DE SA COMA DES PRAT</u>	51
<u>ANNEX IX. PUNTS D'INTERÈS CIENTÍFIC</u>	52
<u>ANNEX X: FITXES DE PATRIMONI</u>	54
<u>ANNEX XI: FITXES DE PROJECTES</u>	74
<u>ANNEX XII: FOTOGRÀFIC</u>	91
<u>ANNEX XIII: CARTOGRAFIA</u>	92

Introducció

S'assumeix com a objectiu general de gestió de totes les propietats públiques de les quals n'és responsable la Conselleria de Medi Ambient el següent: **conservar, i restaurar sempre que sigui possible, els valors naturals i culturals, inclosos els de caràcter patrimonial, etnològic i agrari, de les propietats públiques, i posar-los a l'abast dels ciutadans sempre que això sigui compatible amb aquesta conservació.**

El present document és una eina per a la gestió de la finca pública de Sa Coma des Prat, adscrita i administrada per la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears. Aquest document tècnic s'ha elaborat amb una finalitat explícita de conservació i adequada gestió dirigides a tots els aspectes de la biodiversitat i l'ús públic de la finca.

Un document com el que aquí es presenta està elaborat des d'una visió integral del territori i de tots els fenòmens que l'afecten, l'alteren i que el poden millorar. Així doncs, a partir d'una memòria descriptiva de l'estat actual de la finca pública, s'hi han pogut detectar les mancances existents, que s'intentaran corregir amb tota una sèrie de projectes i actuacions, sempre d'acord amb uns objectius concrets. El document queda obert a noves modificacions que es fonamentaran en el seguiment i en l'avaluació de la validesa d'aquest.

Per tant, amb l'eina ja a les mans, el que vendrà a continuació serà el treball pròpiament dit, la possibilitat de coordinar tots els àmbits i totes les persones implicats per aconseguir aquestes millores. Cal no perdre de vista que les finques públiques volen ser una referència de gestió i ús a la Serra de Tramuntana.

1a part. Descripció i avaluació de la finca pública

1.1. Informació general

✓ Localització i delimitació de la finca

La finca pública de Sa Coma des Prat es localitza al centre del municipi d'Escorca, dins el sector nord de la serra de Tramuntana. Aquest espai, considerat uns dels més grans i valuosos de les Balears, avui en dia es troba en ple debat en relació a la possibilitat de ser declarat parc natural.

La finca pública rep la designació cadastral de polígon 5 d'Escorca, parcel·la 42. Limita, al nord, amb la finca pública de Son Massip, les finques de titularitat privada de Comafreda i Massanella, per llevant, amb les finques privades del Rafal i Comafreda; al sud, de nou amb la finca privada del Rafal i la finca pública de Tossals Verds, i a l'oest, amb Almallutx i els penyals de S'Estret. La localització i els límits es reflecteixen al mapa 2 de l'annex cartogràfic

Pel que fa a la delimitació, no hi ha constància de la publicació de l'anunci de delimitació (*apeo de límites*) de Sa Coma des Prat, ni d'aprovació de l'atermenament i amollonament de la finca pública. Aquest Document de Gestió proposa dur a terme les actuacions administratives necessàries per a fixar la superfície i límits de la finca mitjançant l'atermenament de la finca i posteriorment, actualitzar la cartografia específica i temàtica de la finca en funció de la delimitació definitiva (vegeu CP09).

La informació cadastral que fa referència a les propietats limítrofes, públiques o de titularitat privada, es resumeix en el quadre següent. Però manquen les dades referents al codi de paratge i les dades personals del propietari, ja que no ha estat possible consultar la base de dades d'Hisenda per causes tècniques. Es compren que en revisions futures la Conselleria de Medi Ambient estirà en posició de completar els buits d'informació que ara es presenten a la següent taula

MUNICIPI: ESCORCA		
Finca	Polígon	Parcel·la
Son Massip (Finca Pública)	005	00044
	005	00045
Massanella	005	00039
Es Rafal	005	00041
Tossals Verds	005	00043
Comafreda	005	00037
Almallutx	005	00014
	005	00015
S'Estret	005	00018

Taula 1.

La superfície total de la finca és de 189,76 hectàrees segons la documentació existent. Però la superfície real pot variar en funció de l'establiment definitiu dels límits amb l'atermenament i amollonament de la finca.

CARACTERÍSTIQUES		SA COMA DES PRAT
EXTENSIÓ segons documentació		189,76 Ha
EXTENSIÓ segons límits utilitzats actualment		236,79 ha
EXTENSIÓ segons límits cartografia utilitzada als inventaris de biodiversitat elaborats al 1995		244,38 ha
ALTURA MÀXIMA		1364,90 m
ALTURA MÍNIMA		715 m
COORDENADES UTM.	N 487432 / 4406685	
	NE 487527 / 4406505	
	S 485626 / 4404074	
	W 485035 / 4405101	
	NW 486286 / 4406442	
PERÍMETRE TERRESTRE segons límits utilitzats actualment		8.292 m
PERÍMETRE TERRESTRE segons límits cartografia utilitzada als inventaris de biodiversitat elaborats al 1995		8.375 m

Taula 2. Característiques geogràfiques de Sa Coma des Prat

✓ Adquisició i estat legal

Les finques de Cúber i Sa Coma des Prat foren adquirides a l'hora pel Govern de les Illes Balears l'any 1989 mitjançant l'expropiació dels terrenys. Ambdues finques havien estat prèviament cedides per la seva propietària, la Sra. Magraner, al Bisbat de Mallorca a través de la Fundació Antònia Magraner, esdevenint el germà d'aquesta, Cristóbal Magraner l'usufructuari fins a la seva mort.

Els únics documents que fan referència a l'adquisició de la finca els vinculen a l'expropiació de Cúber a finals de 1988, com si s'hagués arribat a un acord contractual amb el propietari per expropiar ambdues finques al mateix moment. Les causes de l'expropiació de la finca de Cúber recauen en cercar en la importància d'aquests terrenys en la protecció de la conca del pantà i en base al Decret que aprovava el projecte hidrològic-forestal, emparant-se en la declaració d'utilitat pública de les obres realitzades dins del predi i davant la negativa de la Fundació "Antònia Magraner" de realitzar convenis, repoblacions pel seu compte o vendre la finca al Govern.

L'adquisició d'ambdues finques formava part del pla d'obres d'adquisicions previstes l'any 1988, a l'empara del conveni subscrit entre l'ICONA i la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes i fou publicada al BOCAIB de 19/12/89, establint-se la valoració d'ambdues finques per un total de 64 milions de pessetes.

La finca actualment està adscrita a la Conselleria de Medi Ambient, a la que correspon la seva gestió i administració. Es troba inscrita al Registre de la Propietat d'Inca 2, Secció Escorca, Tomo 3367, Llibre 13, Full 68, Finca núm. 83N, Inscripció 10.

Quant a les càrregues, la finca pública té una servitud a favor de la finca Massanella (pol. 5, parcel·la 39) permanent d'aqüeducte, per al trànsit d'aigua a través d'una canonada de PVC que segueix l'antic traçat de la Canaleta de Massanella i que basteix de l'aigua de la Font des Prat al predi de Massanella i el municipi de Mancor.

El 24 d'abril de 2001, Sa Coma des Prat va ser declarada Refugi de Caça, resolució publicada al BOIB Núm.49 de 24/04/2001.

La finca pública, forma part de la proposta de lloc d'interès comunitari (LIC) com a l'àrea anomenada "Cimals de la Serra" a la Xarxa Europea Natura 2000 d'acord amb la Directiva d'hàbitats 92/43/CEE. També es tracta d'un àrea d'especial protecció de les aus (ZEPA) d'acord amb la Directiva 79/409/CEE.

Fiscalment, i d'acord amb el que estableix l'article 3 de la vigent Llei de la forest, de 8 de juny de 1957, i l'article 19 del posterior Reglament que la desplega (Decret 485/1962, de 22 de febrer), la finca pública de Sa Coma des Prat està exempta de contribucions i impostos de l'Estat i de les entitats locals.

El projecte CP08 proposa dur a terme les actuacions administratives necessàries per a la declaració de Sa Coma des Prat com a Mont d'Utilitat Pública, amb la finalitat d'assegurar la tutela i defensa jurídica de la finca pública.

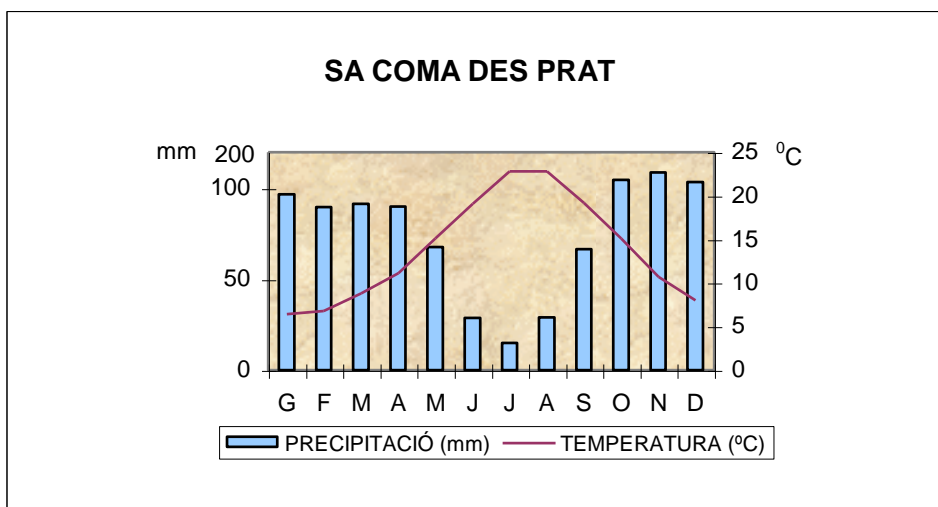
1.2. Característiques físiques

✓ Clima

Sa Coma des Prat s'ubica dins un àmbit general de clima mediterrani temperat amb uns trets diferenciadors marcats per la seva situació a la unitat estructural de Tramuntana, on diversos paràmetres es veuen clarament afectats: les temperatures, les precipitacions i el règim de vents.

L'altitud i les disposicions del relleu, amb valls internes disposades paral·lelament a les serralades, modifiquen les característiques del clima a la Serra. Les temperatures baixen a mesura que s'ascendeix en alçada i l'efecte de pantalla aerològica concentra en aquestes zones les màximes precipitacions (al voltant dels 1300 mm a Lluc).

Dins la finca se situen alçades importants que superen el miler de metres (Puig de Massanella, Puig de Ses Bassetes, Serra des Teixos) amb una orientació paral·lela est-oest que resulten una segona pantalla per a les fluxos d'aire que arriben des de nord i que es veuen obligats a remuntar ràpidament aquest accident orogràfic, descarregant precipitacions a la seva banda septentrional o de sobrevent. Les precipitacions per damunt dels 850 m durant l'hivern es produeixen ocasionalment en forma de neu. Segurament les precipitacions de neu eren més abundants fa un segle, el que explicaria la presència de cases de neu a la propietat.

Gràfic 1. Font: elaborat a partir de les dades de l'INM - Centre Meteorològic Territorial a les Illes Balears. Sèries Lluc (1968-2001), Sa Casa Nova (1962-2001) i Son Torrella (1961-2001) per a les precipitacions; i Lluc (1981-2000) per a les temperatures.

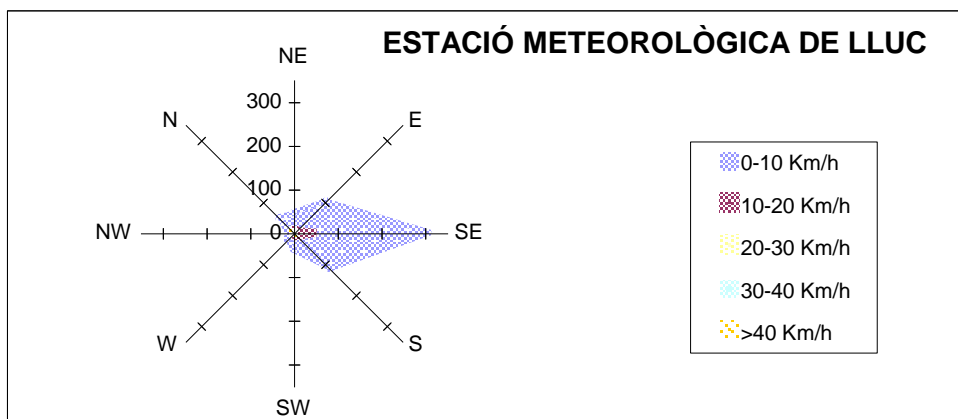
No es disposen de dades meteorològiques de la finca, pel que aquest apartat es desenvolupa a partir de sèries de dades d'observatoris propers (Lluc, Sa Casa Nova i Son Torrella).

Pel que fa a la distribució anual de les precipitacions, el Gràfic 1 mostra l'existència de dos mesos àrids (juny i juliol) que contrasten notablement amb un règim de precipitacions amb uns valors més o menys constants al llarg de la resta de l'any. La màxima pluviometria es situa en els mesos d'octubre, novembre i desembre, situant-se entorn als 157 mm mensuals i aproximant-se als 190 mm el mes de novembre, deguda aquesta situació a l'arribada de fronts de baixes pressions topen amb el complex orogràfic de la serra. La resta de l'any, llevat dels ja esmentat mesos d'estiu (on els

valors voltants els 20 litres mensuals) les precipitacions es mantenen gairebé estables entorn dels 90 mm mensuals. S'estima en 2 dies/any (durant l'hivern) en què la precipitació és en forma de neu. La precipitació mitjana anual es calcula en 1217,4 mm.

La temperatura mitjana anual es troba als voltants dels 19,4°C, calculada a partir de mitjanes d'observatoris propers però localitzats a menor altura. En el cas de la finca de Sa Coma des Prat per la disposició del relleu i orografia, es pot preveure una mitjana de temperatures significativament inferior a les que actualment tenim. Els mínims se centren en els mesos de desembre, gener i febrer amb una temperatura mitjana de 6.5°C, però hi ha uns mínims absoluts que poden arribar als -3°C, essent la mitjana del mes més fred de 1'4°C. La mitjana màxima la trobam els mesos de juliol i agost, arribant alguns anys fins a màximes de 29,4°C.

En quant al règim de vents podem observar al gràfic nº 2 que la velocitat i direcció dels mateixos a l'estació més propera a Sa Coma des Prat, son de component SE i no solen superar els 20Km/h. Tot i la falta de dades sobre la finca, podem afirmar que a les parts més elevades o de sobrevent la velocitat del vent pot arribar a ser major.

Gràfic 2. Direcció i velocitat anuals del vent a l'estació meteorològica de Lluc. Font: l'INM - Centre Meteorològic Territorial a les Illes Balears. Sèrie Lluc (1993-2000)

✓ Geologia i geomorfologia

El domini corresponent a la Serra Nord es caracteritza per un relleu molt accidentat i que combinen grans alçades amb depressions abruptes. Aquest relleu està condicionat pels plegaments de Miocè mitjà, responsable de l'arquitectura en escames encavalcats. Sa Coma des Prat, com el seu propi nom indica, és una vall de direcció NE-SW, marcada per dues grans carenes, el massís de Massanella i el massís de la Serra des Teixos. La cota màxima de la possessió la dona el Puig de Massanella amb 1364,90 m, la segona alçada a la Serra Nord. El punt més baix es situa en els 732 m a la zona sud del Prat de Massanella, dins del llit del Torrent des Prat.

Els materials geològics dins de la possessió es corresponen amb la Unitat Tectònica denominada d'Alfàbia i Es Barracà (Mapa Geològic d'Espanya, Institut Tecnològic i Geominer d'Espanya). Les característiques geològiques d'aquesta possessió venen determinades per l'encavalcament secundari del Massís de Massanella sobre la Serra dels Teixos, que deixa aflorar materials més antics a les cotes més baixes.

Els materials han estat datats de l'era secundària, corresponent-se amb les èpoques que van del Triàsic Keuper fins al final del Juràssic (final del Lias).

Litològicament els sediments corresponents al Keuper es caracteritzen per lutites, arenisques i guixos. A la finca les trobam al denominat Prat de Massanella, explanada situada al fons de la vall. Es tracta de materials blans que trobam habitualment a zones deprimides, localitzades a peu de forts escarpes que constitueixen els sediments del Juràssic.

Els materials del Triàsic final (Rethiense i Hettangiense), afloren en bandes amb direcció norest-suddest, superposats als materials del Keuper i que també el seu aflorament està directament relacional amb la superposició de materials d'edats discordants com a conseqüència dels encavalcaments primaris i secundaris del Miocè mitjà. Litològicament aquests materials del triàsic final es caracteritzen per dolomies tablejades, margues i argiles, així com dolomies i carnioles.

A sobre i superposats als anteriorment descrits, hi ha les calcàries i dolomies tablejades i bretxes a la base del sediment datades del Juràssic Lias. Materials de caire més dur, aquestes fàcies es corresponen amb un relleu agrest, abrupte i en el que es desenvolupen habitualment formes càrstiques.

Així, el relleu és irregular, predominant el tram inicial del torrent del Gorg Blau i la vall del torrent del Prat, el qual canvia la seva direcció NE-SW a N-SE a l'altura de la zona del Prat. A nivell geomorfològic hi destaquen també els espadats i les formacions càrstiques, els penya-segats a banda i banda de la coma, de la Serra dels Teixos i del Puig de Massanella, que poden superar el centenar de metres de desnivell.

Formen la resta de l'espai, bàsicament, uns costers de força pendent dominats per la dinàmica càrstica de vessant, que constitueixen sistemes de rossegueres que podem trobar al peu d'aquests penya-segats, sobre tot al vessant N-E del Puig de Massanella i Ses Bassetes, i uns rasclers molt extensos, als cims de les dues serralades. És aquest uns dels millors exemples de carst d'altura de la muntanya mallorquina, on els fenòmens càrstics de desenvolupament vertical, els avencs, hi són presents, i molts d'aquests estan associats a les depressions endorreiques.

AVENCs I COVES LOCALITZATS A LA FINCA PÚBLICA DE SA COMA DES PRAT (ESCORCA)				
AVENC	COORDENADES UTM	ALTITUD (m)	Profunditat (m)	Classificació
Es Crull	486330/4406200	990	<15	Lloc natural d'interès general
Crull Estret	486285/4406085	1045	<15	Lloc natural d'interès general
Avenc de ses Falgueres	486730/4406310	1060	17	Lloc natural d'interès general
Avenc des Gel	486795/4406390	1070	100,5	D'especial interès biològic i específicament espeleològic
Avenc des Moscards	485940/4405790	1080	8	Lloc natural d'interès general
Avenc Molsós	486820/4406495	1100	<15	Lloc natural d'interès general
Avenc de sa Serra dels Teixos	486290/4406430	1360	49	Lloc natural d'interès general
Avenc des Somnis	486850/4406500	1110	30-100	D'especial interès específicament espeleològic
Avenc de ses Tosses d'en Gallina	486285/4406045	1020	15-30	Lloc natural d'interès general
Forat dets Amics	485610/440680	1160	>100	D'especial interès específicament espeleològic
Avenc Fred	486835/4406530	1125	<15	Lloc natural d'interès general

COVA	COORDENADES UTM	ALTITUD (m)	Recorregut (m) / Profunditat (m)	Classificació
Cova des Contacte	486325/4406195	1100	13	Lloc natural d'interès general
Cova de ses Cabres	486970/4406590	1140	15-30	Lloc natural d'interès general

Taula 3: elaborada a partir d'Encinas, J.A. (1997) *Inventari Espeleològic de les Illes Balears*. Mallorca. *Endins*, 21.

✓ Hidrologia

La finca pública de Sa Coma des Prat s'ubica dins de la denominada Unitat Hidrogeològica Puig Roig (18.03). L'anàlisi hidrogeològica d'aquesta unitat es defineix per una formació aquífera constituïda per roques calcàries i dolomies liàsiques, amb 300 m de potència mitjana, que donen lloc a un aqüífer de caràcter lliure, aïllat pel Triàsic i Miocè impermeable.

La unitat limita al N amb la mar. La resta dels límits són impermeables per la presència de materials triàsics (margues i guixos del Keuper).

No existeixen dades piezomètriques d'aquesta unitat, pel que no es coneix l'esquema del flux subterrani. Les entrades al sistema es produeixen per infiltració de la pluja, sense que aquesta s'hagi pogut quantificar. La descàrrega es produeix al la mar per la costa, sense que tampoc s'hagi quantificat. Els principals caràcters hidrogeològics són desconeguts en aquesta unitat.

En relació a l'anàlisi piezomètric i la seva evolució, no existeixen xarxes del control de l'Institut Geològic i Miner d'Espanya (IGME) ni de la Junta d'Aigües de Balears a aquesta unitat.

Aquests aqüífers penjats que es presenten com escates aïllades, no pateixen problemes d'intrusió marina ja que no estan en contacte amb la mar. Es una zona força verge degut a que la seva orografia particularment agrest, lliure d'explotacions.

La hidrologia superficial de la finca ve condicionada principalment pel Torrent des Prat, que té el seu naixement en el Coll des Prat, amb un recorregut total del llit principal dins de la finca de 3,6 km. Es tracta d'un ramal del Torrent de Massanella (T.11-01-73), conca del Torrent de Sant Miquel o Torrent de Muro (amb una superfície de 165,12 km²). Aquest torrent travessa Sa Coma des Prat inicialment en direcció NE-SW i fa un gir a N-SE a l'altura de la zona del Prat.

Hi ha un segon torrent que limita en part pel sud-oest la finca pública, l'inici del Torrent del Gorg Blau, ramal de la conca del Torrent de Pareis (11-01-07), de poc més de 10 km².

Fonts

La captació d'aigua habitualment no es realitza per pous sinó que existeixen nombroses surgències naturals que s'originen pel contacte entre materials permeables (materials calcaris del Juràssic) amb materials no permeables (margues i lutites del Miocè Keuper) degut a les particularitats d'una tectònica que presenta nombrosos encavalcaments primaris i secundaris que posen en contacte aquests materials d'edats geològiques diferents.

Es coneixen tres fonts dins la finca pública: la font des Prat (fotografies 009, 011, 012), al prat de Massanella, de cabal permanent, amb mina i canalitzada, a través de la Canaleta de Massanella; la font de Ses Tosses d'en Gallina, de cabal continu, consistent en un ell que brolla de terra amb un senzill parament i una mina amb pica a

uns pocs metres de distància, al camí que uneix el Prat i el Coll de Massanella (fotografies 010, 013, 014); i l'altra font, intermitent, és un ull que brolla de terra, molt a prop de les cases de neu de ses Tosses d'en Gallina, de la qual es desconeixen les dades sobre les característiques del seu cabal.

S'ha d'assegurar la preservació d'aquestes fonts i dels elements que les formen (piques, canals, etc.), establint un radi de protecció entorn a elles i no permetent cap actuació que no estigui encaminada a la conservació (veure projecte CP20).

Al mapa hidrològic núm. 3 de l'annex XIII figura la ubicació dels torrents, de les fonts i els avencs catalogats. En el quadre següent es fa referència al tipus i aprofitament d'aquestes fonts.

NOM	CANALITZACIÓ	Tª (°C) / Alçada (m)	Tipus d'aigua/ Conductivitat (µS/cm)	TIPUS	Amenaces actuals i potencials
Font des Prat	Mina canalitzada mitjançant canonada	12,5 / 800	Bicarbonatada / 647	Permanent	Embrutament i entubament
Font de ses Tosses d'en Gallina	L'aigua es recull a una pica. La zona està amarada, zona higropètrica	10 / 960	Bicarbonatada / 562	Desconegut	Canvis d'estructura, pressió recreativa, neteja excessiva, abandó i manca d'aigua
surgència	No existeix	-- / --	-- / --	Desconegut	--

Taula 4: Font: Estudi de les fonts a propietats públiques de la Serra de Tramuntana de Mallorca, Llobera O'Brien, M. 1999. Govern e les Illes Balears, Conselleria de Medi Ambient.

1.3. Característiques ecològiques i biològiques

1.3.1. La flora: espècies rellevants

La finca pública de Sa Coma des Prat forma part de la ZECOP nº8 (Zones Especials de Conservació per Plantes) de la localitat Massanella-Tossals, per la seva riquesa en espècies endèmiques baleàriques i per ser una de les zones més característiques de la flora i vegetació pròpies i singulars de Mallorca.

En l'actualitat no hi ha cap catàleg de les espècies vegetals de la finca. Al document d'inventari de biodiversitat no apareix l'apartat de plantes vasculares. Desconeixem el motiu d'aquest fet, però en cas de que no hagués aquest llistat d'espècies, seria interessant (i imprescindible per a la seva gestió) que s'elaborés.

Així i tot, s'esmentaran algunes espècies observades durant les sortides de camp realitzades per a l'elaboració d'aquest informe.

Plantes inferiors

S'han catalogat 51 espècies de briòfits a la finca de sa Coma des Prat. Bàsicament es troben sobre sol humits i roques de l'alzinar, i sobre les pròpies soques d'alzines.

També se'n troben a l'interior de les fonts de la finca, com per exemple *Leptocidtyum riparium* i *Eurhynchium praelongum* a la Font des Prat i *Eurhynchium cf speciosum* i *Bryum gemmiparum* a la font de Ses Tosses d'en Gallina.

No hi ha llistat d'espècies de pteridòfits però cal suposar que la falguerola (*Dryopteris palida* ssp *pallida*, endèmica de Mallorca i catalogada com a Rara per la UICN) és una espècie que molt possiblement es troba a la finca degut a la presència d'hàbitats favorables a aquesta espècie.

Plantes superiors

Vàries de les espècies observades durant les sortides de camp realitzades per a l'elaboració d'aquest document i les espècies que se suposa que hi són degut a que són importants per a definir els diferents tipus de comunitats vegetals presents a Sa Coma des Prat són espècies endèmiques. Entre elles, quatre són endemismes mallorquines, dues gimnèsiques, una balear, dues tirrèniques i una balear-sud de França.

Entre els endemismes cal destacar-ne dos de mallorquins que estan considerat com a vulnerables per l'UICN. Es tracta de *Lonicera pyrenaica* var. *majoricensis* i l'orval (*Hypericum hircinum* ssp *cambessedesii*). Per altra banda, les altres dues espècies endèmiques mallorquines són considerades rares per l'UICN: *Brassica balearica* i *Primula acaulis* ssp *balearica*.

De les espècies catalogades en perill (EN) cal destacar tres espècies que viuen als penyals de la finca de Sa Coma des Prat i que són considerades espècies relictuals: *Ilex aquifolium*, *Amelanchier ovalis comafredensis* i *Taxus baccata*. Aquesta darrera espècie té un dels darrers reductes importants de les seves poblacions a la Serra des Teixos, amb uns 70 exemplars. En aquesta localització es troben acompanyats d'altra flora relictual com l'*Acer opalus* ssp *granatensis*, *Viburnum timus*.

Aquelles espècies incloses al Catàleg Balear d'Espècies Vegetals Amenaçades i al Llibre Vermell de la Flora Vasculard de les Illes Balears estan relacionades als annexos IIa i IIb, respectivament.

El pas d'un curs d'aigua important per la finca de Sa Coma des Prat com és el torrent del Corral Fals (o del Comellar des Prat), fa que s'hagi de tenir en compte la presència d'espècies vegetals de caràcter higròfil. En aquesta zona hi trobam abundància de falgueres, així com alguns polls a banda i banda de la torrentera.

Consulteu el mapa de punts d'interès científic, núm 6 i els annexos del present Document.

1.3.2. La vegetació

Vegetació actual

La vegetació actual de la finca de Sa Coma des Prat està majoritàriament representada per l'alzinar (*Cyclamini balearici-Quercetum ilicis*), predominant a les parts menys elevades (fotografia 194). Des de la font des Prat fins a l'alçada aproximadament de la font de Ses Tosses d'en Gallina hi s'estén un alzinar bastant espès però amb poc sotabosc (fotografia 193), sempre acompanyat amb major o menor abundància de pins. A mesura que s'ascendeix pel comellar, la presència de pinar dins de l'alzinar es fa més evident, sobre tot a la part nord del comellar.

A partir de la font de Ses Tosses d'en Gallina fins a la casa de neu de Sa Coma o d'en Gallina (II) apareix dues comunitats: una brolla de xiprell i càrritx (*Loto tetraphylli-Ericetum multiflorae*) molt espès també a les parts inferiors, amb la presència d'argelaga (*Calicotome spinosa*) en algunes zones, i (*Cyclamini balearici-Quercetum*

ilicis). A més, entre aquesta comunitat abans descrita hi trobam una petita clapa d'herbassar d'estepa blanera (*Poo-Phlomidetum italicum*).

Els matollars xeroacàntics de muntanya estan representats per dues comunitats: *Genisteto fasciculatae-Thymelaeetum velutinae* var. de *Helianthemum apenninum* a la zona del coll des Prat (i una petita clapa al Coll des Coloms), i de *Teucrietum subspinosi* als marges del comellar (fotografia 199), més acompanyat de pins a la part nord de la coma. A les parts altes de la coma i a la zona inicial del Coster des Prat hi trobam aquesta mateixa comunitat (*Teucrietum subspinosi*) dominat per la presència de càrritx (fotografia 196), formant l'associació *ampelodesmo-juniperetosum*.

Les comunitats rupícoles estan representades per *Brassico-Helichryson rupestris* amb fragments de *Primulo balearici-Aceretum granatensis* als penyals de banda i banda del comellar.

En l'annex XIII de la cartografia, s'inclouen els mapes de vegetació (núm. 4 i 5), i de cobertura arbòria (núm.7), que complementen aquest apartat de vegetació.

Vegetació potencial

La vegetació potencial de la finca estaria bàsicament dividida en dues zones molt similars a les actuals. La part inferior de la coma (per davall dels 800-900 metres) estaria majoritàriament representat per l'alzinar (*Cyclamini balearici-Quercetum ilicis*), mentre que a les zones més culminals, el matollar xeroacàntic de *Teucrietum subspinosi* seria la comunitat predominant. La presència d'herbívoros de gran voracitat condiciona l'evolució i recuperació d'aquestes comunitats, que juntament amb un passat recent de gran explotació forestal (carboneig i obtenció de calç) ha fet que l'estructura d'aquests boscos sigui molt més "juvenil" del que caldria esperar.

Als penyals hi trobaríem la vegetació rupícola típica de la Serra, però possiblement amb una distribució lleugerament més ampla que l'actual.

Sobre les propostes de gestió de la flora i la vegetació, consulteu els projectes CP03, CP04, CP06, CP07, CP11 a l'annex XI

1.3.3. La fauna: espècies rellevants

Invertebrats

Les elevades taxes de precipitació que han esdevingut durant l'hivern 2002-2003 ha provocat que molts dels punt d'aigua que normalment a finals d'estiu estan secs hagin presentat un cabdal anormal per aquesta època de l'any. Així, la torrentera formada per l'aigua de la font des Prat presentava una gran quantitat d'aigua en moviment, fet que s'ha detectat la presència d'algunes espècies animals d'hàbitats hídrics, com són les espècies de mol·luscs d'aigua dolça, alhora indicadores d'aigua neta *Galba* (= *Lymnaea*) *truncatula*, *Ancylus fluviatilis* i *Hidrobia* sp.

Entre les espècies de mol·luscs a destacar s'ha de citar en primer lloc *Limax majoricensis*, únic llimac endèmic de les Balears (no present a Menorca). Aquesta espècie, típica d'hàbitats humits (com els altres llimacs), viu a zones naturals poc alterades.

De les altres espècies de gasteròpodes s'ha de destacar que de les dotze catalogades, nou són endèmiques, set endèmiques de les Balears, entre elles tres endemismes estrictes mallorquins (*Rupestrella moraguesi*), espècie molt localitzada i

escasa, *Trochoidea muntaneri* i *Allognathus graellsianus*). També trobam les espècies comunes de la Serra de Tramuntana tal com *Tudorella ferruginea*, *Iberellus balearicus* i *Oxychilus lentiformis*. S'han detectat també dues espècies noves, una del gènere *Trochoidea* i l'altra del gènere *Oxychilus*.

Entre els artròpodes, les dues espècies d'aranyes citades són endèmiques (*Malthonica balearica* i *Nemesia cf. brauni*). Aquesta darrera espècie, juntament amb el gasteròpode *Trochoidea muntaneri* estan considerats vulnerables per la UICN.

També s'ha d'esmentar la troballa d'una espècie nova del gènere *Porcellio*.

Amfibis i rèptils

Com s'ha dit anteriorment, les pluges abundants d'aquests darrers mesos han format basses a la zona propera de Sa Font des Prat. Dins de la torrentera de la canaleta de Massanella es va observar un individu de granota (*Rana perezii*). Fins a la data no es té constància de la presència de ferreret (*Alytes muletensis*) dins dels límits de la finca pública, però s'ha de tenir en compte la presència de granota (i de serp d'aigua, com s'esmentarà a continuació) a la zona en cas de que es vulguin realitzar reintroduccions de ferreret. La granota (*Rana perezii*) està citat a l'annex V de la Directiva Hàbitats europea, assenyalant que la seva explotació ha de ser compatible amb el seu manteniment en un estat de conservació favorable.

Respecte als rèptils citar la presència del dragó (*Tarentola mauretanicus*) i destacar la presència de la serp d'aigua (*Natrix maura*), ambdues espècies catalogades com a espècies d'interès especial al Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades, i (aquesta darrera declarada perillós enemic del ferreret).

Aus

Entre l'ornitofauna s'ha de considerar la presència important d'espècies de rapinyaires. Entre elles, dues d'accidentals com són l'àguila reial, *Aquila chrysaetos*, (considerat extingit a Mallorca) i l'àguila coabarrada (*Hieraaetus fasciatus*), considerada vulnerable pel Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades.

També s'ha de donar importància a l'observació de la milana negra (*Milvus milvus*), espècie actualment en greu perill de desaparèixer a les Balears.

Entre els carronyaires, el voltor negre (*Aegypius monachus*) i la moixeta voltonera (*Neophron percnopterus*) nidifiquen a zones properes a Sa Coma des Prat. Possiblement aquestes espècies aprofiten les restes d'algun cadàver de cabra o ovella per a alimentar-se a les zones més elevades de la finca (Serra des Teixos). De fet, el voltor, s'alimenta en la zona (Serra des Teixos i Massanella) i s'ha considerat com a un lloc potencial de nidificació.

Cal citar l'avistament de corb (*Corvus corax*). Aquesta espècie està en clar declivi a les Balears encara que no està inclosa al Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades. De fet està considerada com a vulnerable en el Llibre Vermell dels Vertebrats de les Balears.

Dels tàxons considerats endèmics, s'ha d'esmentar *Loxia curvirostra ssp balearica* (recentment considerada com a espècie *Loxia balearica*), *Muscicapa striata ssp balearica* i *Sylvia sarda ssp balearica* com a subespècies endèmiques de les Balears i *Lanius senator ssp badius* com a subespècie endèmica tirrènica.

L'elevat nombre de penyals a banda i banda del Comellar des Prat fa que també s'hi hagin observat espècies típiques d'aquests hàbitats (apart d'alguns rapinyaires) com pot ser el cabot de roca (*Ptyonoprogne rupestris*) i també de zones de muntanya com el busqueret coallarga (*Sylvia sarda*), la pàssera de pit vermell (*Monticola saxatilis*), el cap-ferrerico blau (*Parus caeruleus*), el coablanca (*Oenanthe oenanthe*) i el xalambri de muntanya (*Prunella collaris*).

Mamífers

Entre els mamífers destaca la presència dins la finca de nombroses cabres orades (*Capra hircus Linnaeus*) (fotografies 005 i 006). La gran densitat de cabres, nombroses ovelles observades a tot el Comellar des Prat i excrements de somera fa pensar que la pressió de pastura sobre la vegetació podria ser excessiva.

Com a espècies de carnívors s'han de considerar el mart (*Martes martes*) (fotografia 008) i la geneta (*Genetta genetta*). Aquestes dues espècies estan citades a l'annex V de la Directiva Hàbitats europea, assenyalant que la seva explotació ha de ser compatible amb el seu manteniment en un estat de conservació favorable.

Sobre les propostes de gestió de la fauna, consulteu els projectes CP04, CP05, CP07, CP12-14 a l'annex XI.

1.4. Característiques socioeconòmiques

1.4.1. Aprofitaments anteriors

Com moltes de les propietats rurals de Mallorca, la finca de Sa Coma des Prat es va constituir sobre la base d'una economia d'autoconsum, això vol dir, una explotació dels recursos de la finca que primerament servís per cobrir les necessitats dels seus pobladors i els excedents que es generessin servien per incrementar-ne les rendes.

✓ Ramaderia

No es disposen de dades sobre la distribució superficial i unitats de renda de Sa Coma des Prat abans de ser expropiada pel govern autonòmic l'any 1989. Tot i així, es pot afirmar, que respecte a les activitats agropequàries preindustrials, d'antuvi a sa Coma des Prat, s'hi va dur a terme la pràctica de la ramaderia ovina extensiva i la porcina a l'alzinar. També es compta amb alguna experiència d'introducció de ramat boví, que fou testimonial.

A partir de l'expropiació es reafirma el caràcter protector i d'ús públic que tindrà la finca a partir de llavors. Únicament s'hi admetran aprofitaments secundaris del Mont, en aquest cas, el pasturatge extensiu de ramaderia ovina, que serà regulat pels Plans Anuals d'Aprofitament (SECONA).

A la finca s'ha fet sempre una explotació ramadera, però fins el 1994 no s'adjudicà l'explotació de les pastures per part del SECONA:

PERÍODE	CLASSE	UNITAT / ADJUDICACIÓ (ptes)	ADJUDICATARI/A
1994, 1996, 1999, 2000-01 (adjudicació anual)	Pastures. De llana	187,7 ha	Margarita Prats Grau Predi Almallutx 07315 Escorca DNI 78191500 X

Taula 5. Elaborada a partir dels plans anuals d'aprofitaments.

✓ Forestal

La superfície forestal de sa Coma des Prat sembla que sempre fou important, si bé a les darreres dècades ha pogut experimentar un lleuger augment produït per l'abandonament de l'explotació que se'n realitzava.

Aquesta explotació es concentrava bàsicament en l'elaboració de carbó, extracció de fusta i llenya i, finalment la producció de calç. Les sitges, barraques de carboner, forns de pa i, en menor nombre, els forns de calç, són elements característics de la muntanya mallorquina, que a la finca pública de Sa Coma des Prat queden nombrosament representats. Això demostra la integració d'aquesta zona dins els esquemes de l'economia tradicional, que fins fa poc era hegemònica a la Mallorca.

✓ Neu

Un altre aprofitament que només es podia donar en les condicions d'alçada i precipitació de Sa Coma des Prat és l'emmagatzematge i comerç de la neu. L'activitat de nevatejar ens ha deixat a la finca algunes mostres toponímiques i d'elements etnològics relacionats: cases i clots de neu, porxos de nevater, marges de recollida de neu, etc.

1.4.2. Aprofitaments i usos actuals

✓ Agricultura i ramaderia

Actualment, no es té constància de cap aprofitament ramader o agrícola a Sa Coma des Prat, tot i que l'explotació ramadera a la finca ha estat de tipus oví i extensiva i que avui dia encara es pot detectar presència d'ovelles (ramat pertanyent a finques veïnes) que pasturen a les zones altes de la finca.

✓ Forestal

La superfície forestal és un dels més remarcable valors de Sa Coma des Prat. No se'n fa cap tipus d'aprofitament ni un ús silvícola, relacionat amb la prevenció d'incendis (neteja de sotabosc, podes, etc.), però sí recreatiu i recol·lecció de bolets.

Com s'apunta al projecte CP16, sobre la potenciació de l'alzinar, cal afavorir l'alzinar madur sobre el pinar, dur-hi a terme les mesures de prevenció i control de plagues i els estudis pertinents sobre l'estat de conservació i de la evolució.

✓ Ús cinegètic

La caça menor a no es contempla ni es preveu com un aprofitament, amb la finalitat d'afavorir la conservació de les espècies cinegètiques.

La resolució núm. 8036 del Director General de Biodiversitat de 24 d'abril de 2001 (BOIB N°49), declara Sa Coma des Prat **Refugi de Caça**, de manera que hi ha quedat prohibida qualsevol modalitat cinegètica.

✓ Usos de conservació biològica

Control de la població de cabra orada i manteniment de la varietat autòctona (*Capra hircus Linnaeus*)

A diferència d'altres finques propietat de l'Estat, no s'han realitzat tasques sistemàtiques de descast per al control de la població de cabra orada pels efectes perniciosos que la sobrepoblació d'aquesta espècie que està produint sobre la vegetació.

Cal destacar, que a la finques limítrofes de Massanella es realitzen periòdicament, sota autorització de la Conselleria de Medi Ambient, tasques de descast t per part dels propietaris, degut als danys produïts per la cabra sobre a vegetació. Aquests permisos es concedeixen de forma anual, a l'oficina de caça del Govern Balear, prèvia autorització per part de la Guarderia Forestal, i anualment s'han de justificar el nombre de peces abatudes, diferenciant els mascles de les femelles i els cabrits.

També limitant amb la finca hi ha les finques públiques de Tossals Verds i Son Massip, que es regeixen per la figura de Caça Controlada (resolució de la DG d'Estructures Agràries i Medi Natural de 22 de maig de 1995), i on es realitzen tasques de descast per part d'operaris del Consell de Mallorca.

En relació en aquesta problemàtica i per fer front als greus danys sobre la vegetació arbòria i la repoblació natural, conseqüència de l'abundància de cabres orades, la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears té previst dur a la pràctica el Pla de control de cabres a finques públiques, el qual persegueix dos objectius: a) regular la densitat de cabres a les finques públiques de Mallorca per a la conservació de la coberta vegetal, i b) contribuir a la selecció dels morfotips tradicionals d'interès. Tot i això, les actuacions sobre la població de cabres de Sa Coma des Prat i de la resta de finques públiques, s'integrarien en una estratègia global per a l'illa de Mallorca per reduir de les poblacions de la cabra orada.

Si bé el reflex més tangible d'aquesta reducció seria una clara millora de la vegetació, l'estratègia intenta aconseguir, en un sentit ampli, la reducció de l'impacte ecològic que ocasiona una població com l'actual (aproximada en 20.252 individus amb un marge d'error de 10.000 individus, PANDION-1998)

Aquest pla preveu la participació d'agents socials en les tasques de descast: associació de caça amb llaç i associacions de caçadors esportius. Aquests col·lectius podrien actuar amb una fase posterior, considerant-se un complement, una activitat social i amb aprofitament econòmic, amb la finalitat d'ajudar a mantenir les poblacions estables. Per a més detalls, consulteu el projecte CP05 a l'annex de projectes.

Altres

Tot i l'alt valor ecològic de Sa Coma des Prat, actualment no s'aplica cap pla específic per a cap espècie o hàbitat, si bé pot destacar la importància de la finca per a la conservació del voltor negre (*Aegypius monachus*). Des del marc del conveni de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient i la Fundació per a la Conservació del Voltor Negre, signat el 1993, es duen a terme accions de seguiment de la població de voltor negre a través de censos anuals per observació i d'aportació d'aliments provenint del descast de cabres.

✓ Ús públic

Juntament amb la conservació, l'ús públic és l'altre objectiu a què es consagra qualsevol finca pública, i d'això trobam unes referències extenses en l'ordenació de les finques i uns grans esforços per part de l'Administració a partir del darrer terç del segle XX.

Sa Coma des Prat és una de les finques més visitades de la Serra, majorment per l'atractiu de la seva superfície boscosa (alzinar madur de muntanya) i pels valors etnològics i patrimonials amb els que compta, tot combinat amb gran quantitat de camins i itineraris molt populars que recorren la finca i la connecten amb altres finques públiques.

L'acampada no controlada és present a la finca, al fons de la vall, especialment a la zona propera a la font des Prat, un dels llocs de trobada per aquesta pràctica més important de la Serra de Tramuntana. No es disposen de dades referents a la incidència i de forma d'aquesta activitat de lleure, si bé els efectes sobre el patrimoni natural i etnològic són evidents i visibles: hi ha restes de foganyes als rotlos de sitges (veure fotografia 192), s'hi deixen fems i s'aboquen als forats dels forns de calç i altres construccions tradicionals (fotografia 187), s'obren nombrosos camins de trànsit, se malmeten construccions de pedra com les barraques (veure fotografies 188, 189), la canaleta, els forns de pa, etc.

No hi ha cap equipament habilitat com a refugi. Aquest document proposa l'adaptació de les cases del Prat per a ús públic, esdevenint un refugi de fortuna o aixopluc per els excursionistes (vegeu CP21 a l'annex de projectes)

Es desplaça a la finca un nombrós volum anual d'excursionistes, ja que els seus camins formen part de les rutes tradicionals de la Serra de Tramuntana: accessos als cims Massanella, d'en Galileu i Tossals Verds, a les cases de neu de Comafreda, cap a la finca pública de Son Massip i Tossals Verds, camí de la Canaleta de Massanella, etc.

Les rutes a seguir i les combinacions i destinacions són múltiples i variades, tot depenent del grau de dificultat i temps disponible. Amb la intenció de regular l'ús recreatiu dins Sa Coma des Prat, des d'aquest Document de gestió es proposen un seguit d'itineraris autoguiats (vegeu Mapa núm. 12, de zonificació i projectes) que segueixen el traçat d'alguns dels camins tradicionals i que comptaran amb una senyalització específica (vegeu apartat de senyalització, capítol 1.7 i projecte CP18).

Un objectiu essencial d'aquests itineraris serà la interpretació, basada en els elements del paisatge que es puguin observar durant el recorregut. No es considera oportú fomentar, sense vigilància efectiva i un pla de seguretat aprovat, l'ascens als cimals i tampoc aquelles rutes que passen per propietat privada, com ara el camí que ascendeix al Coll de Massanella (pel contacte amb la finca privada de Comafreda) o el camí de la canaleta de Massanella, per l'evident perjudici que es podria ocasionar als seus elements i per trobar-se dins propietat privada.

Així, les propostes segueixen majoritàriament traçats tradicionals, i tendran una senyalització específica. Un objectiu essencial d'aquest itinerari serà la interpretació, basada en els elements del paisatge que es puguin observar durant el recorregut.

Codi	Itinerari	Origen	Destinació	Longitud / temps estimat (dins de la FP)	Grau de dificultat
1	Camí de Cúber-Sa Coma des Prat	Àrea Recreativa de Sa Font des Noguer, Cúber	Font des Prat	3,3 Km / 1h	baixa
2	Camí del Prat de Massanella a Tossals Verds	Prat de Massanella	Finca pública de Tossals Verds	600 m / 10'	Baixa
3	Camí Puig de Tossals	Coll dels Coloms	Puig de Tossals	--	
4	Camí de carboners de Sa Coma	Font des Prat	Sa Coma des Prat	650 m / 20'	Baixa

Taula 6. Itineraris proposats. Nota: Tots els camins estan enllaçats entre ells.

Itinerari 1. És el més llarg i durant el trajecte fins a la Font des Prat es travessa una part de la finca pública de Cúber, tot seguint el camí que acompanya a la canal de ciment que transvasa aigua del Gorg Blau a Cúber. A més d'aquesta mostra d'enginyeria hidràulica, és té unes panoràmiques impressionants sobre del Gorg Blau (fotografia 200), el Puig Major i Puig de Ses Vinyes, Morro d'Almallutx i la vall i cases de possessió d'aquest nom. Es transita per les repoblacions de pi negre, i ja deixat enrera el portell de sortida de la finca pública, tot seguint la canal, s'ha de travessa un pont de ciment per entrar a la finca pública de Sa Coma des Prat . Deixam enrera la canal i prenem les restes del camí empedrat (fotografia 065, 067), l'antic camí d'Alaró a Almallutx que s'endinsa dins un espès alzinar tot pujant fins al coll dels Coloms, des d'on es pot prendre un desviament, tradicionalment anomenat camí de les cases de neu de Tossals, per accedir al puig del mateix nom (1120m). Superant el coll, el camí ens duu fins a la font, passant per devora nombrosos rotllos de sitja, portells i parets, a més del desviament cap a la finca pública de Tossals Verds. La font des Prat se troba a la base de la coma del Prat de Massanella, a una zona planera, envoltada d'alzines de gran presència i molt a prop del torrent del Prat.

Itinerari 2. S'utilitza el mateix camí de la canal de ciment fins a un revolt, on el camí es bifurca i prenent el de la dreta, que descendeix cap al torrent i la canal de Tossals Verds, permet entrar a la finca pública i refugi públic del mateix nom. Des del camí es poden observar elements com, el Molinot, l'aqüeducte i la canaleta de Massanella, i es té una impressionant panoràmica del torrent del Corral Fals, el Puig del Suro i la població d'Inca.

Itinerari 3. Es tracta de seguir el mateix viari empedrat, l'antic camí d'Alaró a Almallutx, al qual si s'accedeix des de Cúber o des del Prat, per arribar al coll dels Coloms. Aquí, el camí es bifurca i prenent el de la dreta, s'ascendeix, tot seguint l'antic camí de les cases de neu, cap al puig de Tossals, i per a sortir posteriorment dels límits de la finca pública.

Itinerari 4. Es proposa un breu passeig dins l'alzinar de Sa Coma. El punt d'inici i d'arribada de l'itinerari és la Font des Prat. Es segueix un tirany de carboners, del qual encara queden restes de l'empedrat del trispol, i que discorre paral·lel al llit del torrent. S'hi poden veure diferents mostres de l'arquitectura tradicional: rotllos de sitja, forns de pa i barraques de carboners.

✓ Interpretació

La interpretació del medi no s'ha regulat a nivell general de finques públiques. Actualment es projecta la creació de sistemes per activar i donar a conèixer les finques públiques i el seu patrimoni cultural i ambiental.

Aquestes mesures volen fomentar la sensibilització ambiental de la societat sobre la Serra de tramuntana, utilitzant les Finques Públiques com a la millor plataforma per a la divulgació dels seus valors, i es fonamenten en la edició, per part de la Conselleria de Medi Ambient, de tríptics o fulletons que recullen (CP22) i proposen itineraris autoguiats. S'afegeix també la creació d'una pàgina web (desenvolupada al projecte CP23) on s'inclourien informacions generals sobre la finca i els d'itineraris autoguiats proposats.

La interpretació ambiental dels itineraris autoguiats tindrà un suport gràfic, una senyalització específica, que inclouria una breu explicació de caire informatiu en relació amb les actuacions humanes sobre el paisatge.

- Sitges i barraques de carboner i forns de pa. Breu text amb referències al mode de vida del carboners/roters, funcions de cada element expressat en un esquema o dibuix, finalitats de l'aprofitament del carbó, etc.

- Casa de neu. Breu text amb referències a l'aprofitament de la neu com a recurs econòmic, referència als canvis de les condicions climàtiques, a les característiques de construcció dels dipòsit de neu i infraestructures complementàries, circumstàncies històriques que originen la construcció d'aquest monument, etc.

- Font des Prat i canaleta de Massanella un text breu amb referències a les característiques biològiques i etnològiques de la font i els seus elements, l'aprofitament del recursos hídrics en general, circumstàncies històriques que originen la construcció d'aquests monuments, etc.

Tots els cartells, com ja hem dit, es col·locaran al llarg dels itineraris autoguiats i en els llocs on l'impacte visual sigui lleu, però que alhora sigui atractiu per al visitant. Vegeu-ne l'estat actual de la senyalització al mapa núm. 9 i les propostes de reordenació al CP18.

Si escau, s'han de promoure campanyes puntuals d'assessorament, divulgació i sensibilització dels usuaris (excursionistes, residents de la urbanització, voluntaris..) sobre la importància de les Finques Públiques, en aquests cas, de Sa Coma des Prat. Vegeu projecte CP24

✓ Investigació

Existeixen estudis d'investigació sobre la vegetació i la fauna de la finca en particular. Hi destaquen l'**Inventari de biodiversitat de les finques públiques de la serra de Tramuntana (1995)**, a partir del qual s'han pogut detectar punts d'interès científic, cartografiades al mapa número 6, que es poden consultar en l'annex XIII. També hem d'esmentar els estudis sobre l'estrat arbori, la distribució del teix (*Taxus baccata*), espeleològics i de topografia d'avencs i coves i els estudis el patrimoni (cases de neu, camins empedrats, font des Prat i canaleta de Massanella).

A més, hi ha un gran volum d'informació, de divulgació general i preferentment excursionista i de turisme de muntanya, corresponent a diversos elements o espais de la finca, com ara la Serra dels Teixos, el massís de Massanella, el camí de la canaleta de Massanella, etc.

Podeu consultar la referència d'algunes publicacions la 8ª part, de Bibliografia d'aquest Document

S'han d'impulsar les iniciatives de caràcter científic que es vulguin realitzar a Sa Coma des Prat (veure Projecte CP24), prioritzant projectes o activitats relacionades amb la conservació dels valors de la finca i evolució sostenible d'aquesta dins el marc de la Serra de Tramuntana.

✓ Altres

La explotació d'espècies vegetals silvestres a la finca és de caràcter afeccionat i particular i no està establert com a un aprofitament. A la tardor es poden trobar a la finca cercadors de bolets, però en no ser una pràctica regulada i controlada, es desconeix la quantitat i espècies recol·lectades.

D'acord amb l'article 37 de la Llei de monts, de 8 de juny de 1957, no es permet l'aprofitament de les espècies silvestres que no s'inclouen en el pla anual o periòdic aprovat. S'hauria d'estudiar si en el pla anual s'ha d'incloure la recol·lecció i/o aprofitament de les espècies silvestres no protegides (bolets, espàrrecs, ...) de consum tradicional, plantes silvestres, aromàtiques o d'interès gastronòmic i sense finalitat comercial i limitar-ne les quantitats màximes permeses. La recol·lecció, en cap cas, no ha d'implicar el desarrelament de les plantes o la destrucció del miceli dels fongs. La conselleria competent en matèria de medi ambient autoritzarà, si escau, la recollida amb finalitats comercials.

1.5. Patrimoni cultural

A la finca hi ha nombrosos elements del patrimoni catalogats i no catalogats. La descripció i comentaris pertinents referents a aquestes construccions s'exposen a les fitxes de l'annex X. La ubicació d'aquests elements es pot consultar en el mapa de patrimoni núm. 8.

Cal destacar els elements inclosos a la Carta Arqueològica, el catàleg d'ARCA, el Catàleg de Restes Arqueològiques del PORN del sector nord de la serra de Tramuntana (1990) i els que protegeixen les Normes Subsidiàries d'Escorca i el Pla especial de protecció d'Escorca (PEPE, 2000):

Casa de neu de La Congesta o Tosses d'en Gallina I. (fotografia 078) Sense catalogació

Casa de neu de sa Coma des Prat o Tosses den Gallina II (1694). (fotografies 076, 077, 079) ARCA 07/01/0197/173

Cases del Prat (s.XVII) (fotografies 080-088) ARCA, 07/01/0197/173, PEPE, C63

Barraca i rotlos de sitja del Prat (fotografies 061,117,147) PEPE, Br30

Barraca, sitja i forn de calç del Prat (fotografies 063,096,099,102,103,116) PEPE, Br32

Barraca, sitja i forn de pa del Molinot (fotografies 095,140) PEPE, Br33

Corral del Prat. (fotografies 081,090,091) PEPE, Co02

Porxo del Comellar del Prat. (fotografia 115) PEPE, Px15

Es Molinot. (fotografies 092-094) ARCA, 07/01/0197/179, PEPE, Ma1

Font des Prat. (fotografies 009,011,012) ARCA, 07/01/0197/162, PEPE, Ft31

Font de Tosses den Gallina, (fotografies 010,013,014) sense catalogació

Canaleta de Massanella (1748-1750). (fotografies 071,072,073,075) PEPE, Ca03

Canaleta de Tossals, (fotografia 074) PEPE, Ca06

Pont del torrent del Prat. (fotografia 112) ARCA, 07/01/0197/188, PEPE, Pt07

A banda dels elements catalogats, concentrats majoritàriament a la zona del Prat i en el camí de sa Coma des Prat, hi podem trobar nombrosos elements d'elevat interès etnogràfic, restes relacionades amb les activitats agràries, ramaderes i del carboneig,

que ens remet a un passat encara recent de Sa Coma des Prat. Algunes de les barraques de carboner i rotlos de sitja tenen encara un molt bon estat de conservació, pel que aquest Document de Gestió proposa la seva catalogació i preservació, per esdevenir elements inclosos dins al pla de senyalització i dins el circuit d'itineraris autoguiats per a la interpretació del medi.

També formen part del patrimoni cultural els camins que travessen la finca, recollits a les NN.SS d'Escorca (vegeu taula 7), catalogats alguns pel seu interès constructiu. D'altra banda, el mateix Pla especial de protecció d'Escorca (PEPE, 2000) estableix una protecció especial en determinats camins de muntanya, on hi prohibeix del tot l'eliminació de qualsevol cobertura vegetal situada sobre les pròpies formacions (a causa de la protecció que suposen) i només s'hi admetran les obres de reforma o rehabilitació que no transformin el camí (consulteu-los a la taula 7 de la xarxa viària interna):

Camí del coll de les cases de neu de Massanella (s XIX). PEPE, N° 74

Camí d'Alaró a Almallutx (fotografia 001). FODESMA 03.43, PEPE, N°14

Camí de Sa Coma des Prat (fotografies 004,067,068). PEPE, N°76

Camí de Sa Canaleta. (fotografia 003) PEPE, N°78

Camí de sa casa de neu de Tossals Verds (fotografia 002) PEPE, N°79

Camí de Mancor a Sóller. PEPE, N°97

Segons la llei de patrimoni de 1985 de caràcter estatal, i la adaptada a la Comunitat de les Illes Balears, que data del 1998, la publicada al BOIB al número 135, és necessari catalogar tots aquells punts d'interès històric i etnogràfic i dur-hi a terme les actuacions de conservació que siguin necessàries.

1.6. Elements paisatgístics i estètics

Els més importants elements paisatgístic i estètics, a més de les vistes panoràmiques des dels punts elevats de la finca o talaies visuals (Puig De Massanella, puig de Ses Bassetes, Serra dels Teixos i coll de Massanella), són la cobertura vegetal i els seus elements geològics i geomorfològics (combinació d'una vall longitudinal tancada per dues serralades, espadats pronunciats, rossequeres...)

Són igualment rellevants les construccions de pedra en sec, i en especial aquelles lligades a la recollida de neu, i els elements etnològics senyalats a l'apartat 1.5. Patrimoni cultural.

El grau de protecció ha d'establir la prohibició total de qualsevol modificació que pogués suposar la variació del paisatge respecte al seu estat actual. El paisatge ha d'evolucionar però s'han de respectar els valors naturals i etnogràfics que aporten a la finca la seva caracterització.

1.7. Infraestructures

✓ Accessos i xarxa viària interna

La finca pública no disposa d'accés rodat de cap mena. S'hi pot arribar, des de la finca pública de Cúber, pel camí de la canal, que enllaça amb el camí empedrat de Mancor a Cúber; des de la finca pública de Tossals Verds, pel camí de la canaleta de Tossals, o bé, pel Coll de Massanella, des de la finca privada de Comafreda, pel camí de la neu, o des de la pública de Sa Mola de Son Massip.

Formen la xarxa viària interna en bona mesura uns camins de ferradura d'amplada molt variable, llevat del camí de la canal de Cúber, en part una pista forestal de terra i en bon estat de conservació. A la taula núm. 7, es facilita una relació dels camins amb dades orientadores sobre la longitud del trajecte i la durada a peu.

Codi ¹	Camins/ Accessos	Origen	Destí	Domini / Ús	Estat de conservació	Longitud / Temps estimat (dins de la F.P.)	Interès	Tipologia
1 / -- / 14.03	Camí d'Almallutx al Prat de Cúber	Almallutx	Prat de Cúber	Públic / Públic	Regular	872 m / 15'	Naturalístic	CC fins que salvat el canal CF bocins empedrats
2 / 76 / 14.16	Camí de Sa Coma des Prat	Creuament camins d'Alaró a Almallutx i Camí de Mancor a Cúber	Coll de Massanella	Públic / Públic	Regular	3,8 Km / 1 h 45'	Excursionista , naturalístic i etnogràfic	CF. A bocins es conserva un trispol de pedra en bon estat
3 / 78 / - -	Camí de sa Canaleta de Massanella	Font des Prat	Possessió de Massanella	Públic (dins de la F.P.)- Privat / Públic	Regular	630 m / 10'	Excursionista , naturalístic i etnogràfic	Gran part del camí transcorr per damunt de la canaleta que ha estat tapada.
4	Camí de carboners	Font des Prat de Massanella	Conjunt de barraques, rotlos de sitja i forn de pa	Públic / Públic	Regular	650 m / 20'	Etnogràfic i excursionista	CF de terra. És un camí d'assistència paral·lel al de la coma des Prat, a l'altre banda del torrent
5 / 14 / 14.43	Camí dels Tossals Verds al Prat de Cúber	Cases de Tossals Verds	Prat de Cúber	Públic (CAIB- CIM) / Públic	Bo	470 m / 10'	Excursionista , naturalístic i etnogràfic	CF variable de 0,80 a 1,10 m. Ferm de pedra
A 14 --	Camí d'Alaró a Almallutx	Cúber	Tossals Verds	Públic Municipal- CAIB-CIM / Públic	Regular	--	Excursionista , naturalístic i etnogràfic	CC-CF
A / 79 / --	Camí de Sa Casa de Neu des Tossals Verds	Camí d'Alaró a Almallutx	Cases de Neu de Tossals Verds	Públic / Públic	Regular	--	Etnogràfic i excursionista	Tirany. Variable de 0,5 a 1 m
A / 97 / --	Camí de Mancor a Cúber	Creuament camins d'Alaró a Almallutx	Embassament de Cúber	Públic / Públic	Bo	--	Excursionista	CCu. Variable de 1 a 2 m.
A / 74 / 14.16	Camí des Coll de ses Cases de sa Neu (de Puig de Massanella)	Coll de Sa Batalla. PM-213 Inca-Lluc (km 14,7)	Coll de Massanella	Privat i Públic / Públic	Regular	--	Excursionista , naturalístic, etnogràfic i constructiu	CC eixamplat per CCu passant a CF després una petita font no visible en el camí
A / 75 / *.35	Camí des Puig de Massanella	Coll de Sa Línia	Puig de Massanella	Privat / Públic	Bo. Rehabilitat per Foment de Turisme	--	Excursionista , naturalístic i etnogràfic	CF
SC	Tirany de pujada al Puig de Ses Bassetes	Camí de sa Coma des Prat	Puig de Massanella	Públic-Privat /Públic	Dolent	-- / --	Excursionista	T. Caminois estrets i poc marcats

Taula 7: Accessos i viari intern: A= Accés SC= Sense cartografia

CF= Camí de ferradura CC= Camí de carro CR= Camí ramader CCu= Camí de Cullera T=Tirany
Informació recollida en el Pla especial de protecció d'Escorca (2000) i en el Catàleg d'Antics Camins de la
serra de Tramuntana (1993)

Per ubicar aquests camins vegeu el mapa de senyalització, viari intern i accessos,
núm. 9 de l'annex XIII

¹ Codificació:

- El primer es correspon a la numeració emprada al document per referir-nos al camí o accés en qüestió a la cartografia adjunta (A)
- El segon codi (destacat amb una línia) és el codi que rep al recull de camins que fa el Pla Especial de Protecció d'Escorca (2000)
- El tercer codi (en cursiva) és el codi que rep el camí en el recull que fa el Consell de Mallorca (FODESMA) al Catàleg dels antics camins de la Serra de Tramuntana (1993).

✓ Edificacions

A Sa Coma des Prat no hi ha cap edificació avui dia destinada a l'habitatge, però sí que hi ha algunes construccions lligades a l'explotació agrícola i ramadera. El conjunt d'estructures amb què es compta i l'estat de conservació figuren a les fitxes de patrimoni de l'annex X i a l'inventari següent:

Cases des Prat (fotografia 082, 083, 084, 085, 088). Antic habitatge de muntanya, que data del segle XVII actualment en desús, situat al Prat de Massanella, molt a prop de la Font del mateix nom. D'una sola planta rectangular, amb golfes, té un dos aiguavessos, sense porxo, i un sestador a la part de darrera. A l'interior hi ha una llar de foc amb campana i les estructures, tot i ser més modernes, es troben en mal estat. Part de la façana del lateral dret està esbucada i l'estança és plena d'enderrocs i escombraries. L'edifici té una superfície de 127 m² i està catalogada per ARCA i pel Pla Especial de Protecció d'Escorca. Aquest document proposa la reconversió d'una part d'aquesta edificació, els sestadors, en refugi de fortuna per excursionistes (Per al projecte d'adaptació de la casa, vegeu CP21) ja que en l'actualitat ja s'hi fan estades no controlades (fotografies 086, 087, 186, 187)

Corral des Prat (fotografies 089, 090, 091). Petit tancat de paret seca, de planta rectangular i sense coberta. Té un sol portal d'accés i 128 m² de superfície. Tenia una funció ramadera, per estabular-hi el bestiar oví, però actualment s'ha integrat de forma espontània a l'ús públic, ja que alguns excursionistes hi acampen i fins i tot instal·len tendes de campanya.

A més, hi ha restes de porxos (al comellar, generalment molt a prop de les cases de neu) i barraques de carboner, al llarg de tota la coma.

INFRASTRUCTURES	SUPERFÍCIE CONSTRUÏDA	ESTAT DE CONSERVACIÓ
Cases des Prat	127 m ²	Molt dolent
Corral des Prat	128 m ²	Regular

Taula 8. Construccions a la finca de Sa Coma des Prat

Consultau el mapa d'infraestructures, núm. 10, en l'annex XIII i les fitxes de patrimoni de l'annex X.

✓ Tancaments

Per la configuració orogràfica de la finca, es pot afirmar que els límits est i oest de la mateixa queden establerts per elements naturals, és a dir, les carenes de les serres dels Teixos i de Massanella.

A l'extrem nord, un mur de pedra seca de 224 m fa de partió amb la possessió confrontant de Comafreda i finca pública de Sa Mola de Son Massip. Al Sud, el límit l'estableix el camí vell de Mancor i el torrent, però hi trobam una paret de 953 m de llargària amb malla de filferro superposada a gairebé tot el llarg de la mateixa. L'estat de conservació d'aquestes parets i malles és irregular i alguns necessiten unes millores.

No hi ha tancaments interiors, si consideram tres excepcions: un mur de pedra de 401 m de recorregut transversal al torrent de la coma i al camí que porta de la Font al Coll de Massanella; la paret del sud (de 953 m de llargada total i amb malla superposada en molt mal estat i que s'ha de retirar), que es pot considerar o exterior en funció de la

delimitació que s'adopti; i un tancat de malla, al Coll de Massanella, inicialment amb unes funcions ramaderes, però que avui dia no tenen cap ús (ja que no hi ha cap tipus d'aprofitament ramader), en molt mal estat de conservació.

En total són 1107 m de malla i podeu consultar l'estat de conservació en el mapa núm. 10 de l'annex XIII.

Una vegada establerts els límits definitius de Sa Coma des Prat a través de l'atermenament i amollonament (veure Projecte CP09), s'haurà de procedir a instal·lar els tancaments, en alguns casos, aprofitant parets seques o malles metàl·liques ja existents. S'admetran nous tancaments integrats en el paisatge però adaptats a la tipologia del terreny, que permetin el trànsit de fauna i construïts amb tècniques tradicionals: les parets seques, malla metàl·lica cinètica (de 15x15 cm) amb suport de fusta (o de ferro galvanitzat a sòls rocallosos), tancaments de pastor elèctric i bardisses.

✓ Hidràulica

A Sa Coma des Prat es localitzen dues fonts naturals (vegeu el capítol d'Hidrologia) que s'aprofiten per a l'abastament humà, d'una banda els excursionistes i usuaris de la finca, i d'una altra, el beneficiari de la concessió de les aigües de la Font des Prat.

La font des Prat (fotografies 011), es troba a la base de la pronunciada coma del prat de Massanella. Presenta una mina alta i poc profunda amb coberta de falsa cúpula, l'entrada tancada amb una barrera metàl·lica i un trispol de pedra a l'interior que facilita la recollida d'aigua (fotografies 009, 012). D'aquesta font parteixen les canals de Massanella i Tossals Verds, que durant els primers centenars de metres discorren soterrades conjuntament, definides per una cobertura de lloses (fotografia 026).

Encara dins la finca pública de Sa Coma des Prat, la canal abandona el seu recorregut subterrani i es converteix en una sèquia de la qual només està a la vista la seva part exterior, ja que des de 1982 l'aigua discorre canalitzada en un tub que passa per l'interior de la conducció (fotografies 027, 071, 073), coberta de terra. La canal de Tossals Verds, que aprofita també l'aigua de la font del Prat, inicialment té la mateixa conducció, però se separa de la canal de Massanella a l'altura del pontet de fusta (fotografia 075), i arriba a les cases de Tossals Verds.

Aquest sistema de canalització (servitud d'aqüeducte inscrita sobre la finca pública) data de 1750. Només 673 metres dels 8 quilòmetres totals de la canal discorren per la finca pública. Un element molt significatiu i vinculat a la canaleta és el Molinot, un enginy hidràulic, actualment en desús i molt atropellat, que servia com a molí fariner d'aigua.

Altres elements característics i emblemàtics de la canal de Massanella (l'aqüeducte, la Foradada i la làpida amb la inscripció que commemorà la construcció) queden ja fora dels límits de la finca pública, dins la finca de titularitat privada de Massanella, a Sa Coma des Prat. Tot i això, a més des Molinot, a Sa Coma des Prat es poden observar nombrosos elements d'aquesta obra d'enginyeria, com ara la pròpia canalització, els murs de contenció i les piles amb grifó que permeten treure aigua de la canonada.

Un altre element relacionat amb l'aigua és el pont del torrent del Prat, molt a prop de la font del mateix nom. Es tracta d'un petit pont de pedra, d'un sòl arc, que permet passar de la font del Prat al camí de la Coma, salvant el torrent.

✓ Senyalització

Hi ha varis tipus diferents de senyals, que són:

- Els relatius a la caça, de 1er i 2on ordre (comunitat autònoma de les Illes Balears (CAIB) i Consell de Mallorca (CIM)).
- Els d'informació general (CAIB), que inclouen diferents formats d'indicadors: uns adverteixen del perill d'incendis; uns altres contenen unes recomanacions d'ús.
- Els informatius de camins i itineraris (CAIB i CIM)

En el Projecte CPXX s'especifica quins indicadors es conservaran, quins s'han de retirar i quins són els que manquen i, per tant, s'han d'afegir. La localització dels senyals existents es pot veure en el mapa núm. 9 i projecte CP18.

En l'actualitat existeix una gran heterogeneïtat en les formes de senyalització, tant pel que fa referència als propis del Govern de les Illes Balears com el que pertanyen al Consell de Mallorca. Això dona una imatge d'una certa confusió respecte de l'entitat gestora de les finques i a l'actualitat de la informació. L'ús d'un model únic i comú per a totes les finques públiques donaria una imatge corporativa de les mateixes i facilitaria la interpretació d'aquestes per part de l'usuari.

Pel que fa a la senyalització referida a caça, val a dir que a l'accés a la finca pel camí de la canal Gorg Blau-Cúber, que enllaça amb l'antic traçat del camí de Mancor, hi ha cartells que adverteixen del règim cinegètic de Caça controlada i de Caça Major, senyals que no es corresponen amb el règim cinegètic de la finca pública. Els cartells de vedat (que segons el reglament s'han d'establir als refugis de caça) se distribueixen correctament al llarg d'aquest camí i les partions amb les finques de Tossals Verds i Es Rafal, però manquen a la zona limítrof amb Comafreda.

S'ha de restablir la senyalització de Sa Coma des Prat com estableix el Reglament de Caça, (consulteu el projecte CP18) aprofitant cartells ja instal·lats i en bon estat i col·locant-ne de nous allà on sigui necessari, una vegada establerts els límits definitius de la finca pública.

Aquest patró de senyalització estaria definit per un Pla de Senyalització que englobaria a totes les àrees naturals i en el que s'inclourien les finques públiques. Aquest pla es troba en fase de realització.

✓ Inversions i actuacions a la finca

No es té constància de les possibles actuacions i les inversions més significatives que ha promogut el Govern de les Illes Balears i/o altres organismes a la finca pública de Sa Coma des Prat. Des de la seva adquisició aquestes actuacions s'han limitat a la instal·lació de cartells informatius i de règim cinegètic, tot i que en tots els casos, l'execució final o alguna de les seves parts, no han pogut ser verificades, a causa de la falta d'informació o confirmació al respecte. Us remetem a la font o entitat encarregada d'executar els projectes per a tal efecte.

2a part. Objectius

2.1. Objectius generals

Conservació i restauració del patrimoni natural i etnològic

Es consideren com a objectius principals, a què cal subordinar la resta, el manteniment i la millora dels béns naturals, paisatgístics i etnològics de la finca, o la recuperació dels que s'hi poden haver extingit, mitjançant una regulació i ordenació dels usos que promogui una protecció ambiental i patrimonial.

Gestió de l'ús públic i la interpretació ambiental

Promoure, si es considera oportú, i regular les activitats d'ús públic i interpretació ambiental que contribueixen al millor coneixement i valoració dels trets naturals, culturals i paisatgístics de la finca, per tal de sensibilitzar i conscienciar per a la conservació del patrimoni natural i etnològic, com exemple representatiu del patrimoni de la Serra de Tramuntana.

Foment de la recerca

És important facilitar i fomentar les labors científiques i d'investigació per aprofundir en el coneixement dels valors ambientals i paisatgístics de la finca, així com la rendibilitat dels seus usos i potencialitats.

2.2. Objectius operacionals

A. De conservació

- A.1. Protegir i recuperar la flora i la fauna autòctones:
 - A.1.1. Incrementar i millorar la cobertura vegetal
 - A.1.2. afavorir la recuperació de la vegetació potencial
 - A.1.3. conservar les espècies rares i amenaçades
 - A.1.4. promoure la colonització per les espècies en situació demogràfica desfavorable
 - A.1.5. recuperar la vegetació d'espècies frondoses
 - A.1.6. afavorir la vegetació de zones humides
 - A.1.7. elaborar cartografia de distribució d'espècies i hàbitats
- A.2. Mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural
 - A.2.1. restablir els elements del patrimoni cultural seguint criteris tradicionals de construcció
- A.3. Eliminació de tancaments amb filferro en mal estat
- A.4. Establir els límits reals i definitius de la finca
- A.5. Assegurar la tutela i defensa jurídica de la finca

B. D'ús públic

- B.1. Reordenar els espais d'ús públic:
 - B.1.1. millorar la senyalització de la finca
 - B.1.2. establir un model únic i comú de senyalització de les finques públiques
 - B.1.3. regular els itineraris
- B.2. Gestionar l'ús de les cases com a refugi de pas

B.3. Millora i manteniment de les infraestructures de la finca

B.3.1. reparació i manteniment de camins

B.4. Fomentar i facilitar la participació en les tasques de gestió i conservació de la finca als voluntaris

B.5. Elaborar material de divulgació.

B.6. Donar a conèixer les finques públiques a través de la xarxa

B.7 Establir unes mesures de seguretat per als usuaris / responsabilitat civil

C. De Recerca

C.1. Potenciar els estudis i les investigacions científiques i socioculturals

C.2. Compilar i arxivar la part de la documentació i referències bibliogràfiques de Sa Coma des Prat

C.3. Conèixer i, si n'és el cas, mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural

3a part. Zonificació

3.1. Criteris de zonificació

La finca pública de Sa Coma des Prat inclou uns terrenys que es diferencien des del punt de vista de les característiques naturals, de la capacitat d'acollida de visitants i de la necessitat de recuperació.

La zonificació permet la delimitació de les àrees de diferent utilització i vocació amb la compartimentació del territori d'acord amb els usos permesos i les actuacions que s'hi desenvolupin, per reduir la complexitat de la gestió i fer-la més fàcil.

Consulteu el mapa núm. 11 de zonificació.

3.2. Definició d'unitats

A l'efecte de precisar l'ordenació dels usos i de les activitats a la finca pública, i amb l'objectiu de fer compatible l'espai ordenat en aquest Document amb els requeriments de preservació dels recursos naturals, culturals i paisatgístics amb l'ús públic, a Sa Coma des Prat s'estableixen les següents zones:

1. Zona de CONSERVACIÓ

Són zones d'indubtable valor naturalístic, científic, cultural i paisatgístic que presenten o no un cert grau de transformació antròpica. La destinació principal és la conservació i la restauració, mitjançant una gestió activa, dels valors naturals i culturals i la seva qualitat paisatgística i ecològica. Hi són igualment compatibles el trànsit controlat de visitants i la promoció d'activitats educatives i interpretatives.

S'hi poden dur a terme:

- La gestió dels hàbitats.
- La gestió del patrimoni històric i etnològic
- La gestió forestal sostenible.
- La gestió sostenible de les infraestructures.
- El trànsit autoritzat de visitants.
- L'educació ambiental, la interpretació del medi i la investigació, sotmesos a control.
- Les mesures i les actuacions de prevenció i lluita contra els incendis i les plagues forestals.
- La recol·lecció sostenible de les espècies silvestres no protegides de consum tradicional per autoconsum mentre no signifiquin el desarrelament de plantes o la destrucció del miceli dels fongs (que s'ha de regular en el futur per a la generalitat de les finques públiques, amb unes possibles restriccions a Sa Coma des Prat).

No s'hi admeten:

- Les activitats econòmiques no autoritzades.
- La circulació de visitants en aquelles àrees que per raons excepcionals de conservació puguin establir-se i delimitar-se per la D. G. de Biodiversitat.

2. Zona d'ÚS PÚBLIC

La destinació principal és l'acollida i el trànsit de visitants i la gestió de les activitats d'educació, interpretació i activitats de lleure.

S'hi admeten:

- Els usos recreatius, amb les limitacions que estableix la normativa aplicable.
- El trànsit de visitants.
- L'educació ambiental i la interpretació del medi.
- La gestió sostenible de les infraestructures.
- Les mesures i les actuacions de prevenció i lluita contra els incendis.

No s'hi admeten:

- Les activitats que no permet la normativa aplicable.
- Les activitats econòmiques no autoritzades.
- La circulació de visitants en aquelles àrees que per raons excepcionals de conservació puguin establir-se i delimitar-se per la D. G. de Biodiversitat.

S'hi poden autoritzar les mateixes activitats que a la zona de conservació preferent.

4a part. Programes

Des de la visió integral de la gestió d'un territori que pretén el Document de gestió de Sa Coma des Prat, és pot agrupar en uns PROGRAMES tota una sèrie de propostes diverses d'actuació.

En definitiva, doncs, el marc operacional quedarà definit en tres àmbits d'actuació per als quals hi haurà unes unitats diferents d'actuació. Són, de major a menor grau de complexitat, les següents:

- 1) Els programes. Un conjunt de projectes d'una temàtica diversa orientats en una determinada direcció. La unitat d'actuació serà extensa: agrupacions de finques públiques, comarques (serra de Tramuntana, Llevant, ...), illes, etc.
- 2) Els projectes. Basats en actuacions que s'adrecin a complir uns objectius concrets. La unitat d'actuació serà la finca o alguna de les seves parts.
- 3) Les actuacions. Unes tasques concretes que formen part d'un projecte i que tindran l'objectiu de resoldre un problema o una mancança concreta que s'hagi detectat. La unitat d'actuació seran uns punts concrets dins del territori de la finca pública.

Els programes són, en principi, els següents:

- I. **Programa “Bosc autòcton”**
- II. **Programa de protecció d'espècies**
- III. **Programa d'ús públic**
- IV. **Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic**
- V. **Pla de seguretat**

Cada programa pot incloure uns projectes o unes activitats de recerca sobre el seu centre d'interès. Vegem a continuació els projectes que cal incloure en cada un dels programes en el cas de Sa Coma des Prat:

- I. **Programa “Bosc autòcton”:**
 - A. Afavorir l'associació de Boix i Teix
 - B. Plantació de frondoses a la zona humida
 - C. Millora de les masses forestals
 - D. Plantació de frondoses a la zona humida +

II. Programa de protecció d'espècies:

- A. Realització d'un Inventari Botànic de la finca
- B. Seguiment d'espècies en perill, rares i vulnerables
- C. Control de la població de cabra orada i manteniment de la varietat autòctona
- D. Condicionament d'una zona humida per a la reintroducció de ferreret (*Alytes Muletensis*)
- E. Cartografia d'endemismes i espècies amenaçades
- F. Pla de conservació del voltor negre
- G. Elaboració d'un inventari d'invertebrats
- H. Elaboració d'un inventari d'ocells nidificants de la finca
- I. Estudi de l'estat actual dels quiròpters

III. Programa d'ús públic

- A. Senyalització
- B. Manteniment i millora de camins
- C. Font des Prat i Font des ses Tosses d'en Gallina
- D. Adaptació de les cases del Prat per a ús públic
- E. Edició de tríptics
- F. Pàgina Web
- G. Projectes d'interpretació, educació ambiental, voluntariat i investigació

IV. Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic:

- A. Manteniment i millora d'elements etnogràfics
- B. Recuperació la Canaleta de Massanella
- C. Etnocatàleg

V. Pla de seguretat:

- A. Pla de seguretat

5a part. Actuacions i projectes

Cada projecte correspon a una àrea, no és més que una classificació per ajudar a identificar a quin àmbit o temàtica pertany. Les prioritats són indicatives i les quanties, aproximades, i s'han de definir amb detall a l'hora de redactar els projectes.

Àrea de CONSERVACIÓ			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
CP01	Manteniment i millora d'elements etnogràfics	Alta	Sense fixar
CP02	Recuperació la Canaleta de Massanella	Alta	Sense fixar
CP03	Realització d'un Inventari Botànic de la finca	Alta	Mitjans propis
CP04	Seguiment d'espècies en perill, rares i vulnerables	Alta	9000 €
CP05	Control de la població de cabra orada i manteniment de la varietat autòctona	Alta	Mitjans propis
CP06	Condicionament d'una zona humida per a la reintroducció de ferreret (<i>Alytes Muletensis</i>)	Alta	3.000 €
CP07	Cartografia d'endemismes i espècies amenaçades	Alta	9.000 €
CP08	Declaració de M.U.P	Alta	Mitjans propis
CP09	Atermenament de la finca	Alta	Mitjans propis
CP10	Pla de conservació del voltor negre	Mitjana	Sense fixar
CP11	Afavorir l'associació de Boix i Teix	Mitjana	Mitjans propis
CP12	Elaboració d'un inventari d'invertebrats	Mitjana	6.000 €
CP13	Elaboració d'un inventari d'ocells nidificants de la finca	Mitjana	6.000 €
CP14	Estudi de l'estat actual dels quiròpters	Mitjana	6.000 €
CP15	Tancaments i parets	Baixa	1.000 €
CP16	Millora de les masses forestals	Baixa	Sense fixar
CP17	Plantació de frondoses a la zona humida	Baixa	200 €

Àrea d'ÚS PÚBLIC			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
CP18	Senyalització	Alta	12.000 €
CP19	Manteniment i millora de camins	Mitjana	Sense fixar
CP20	Font des Prat i Font des ses Tosses d'en Gallina	Mitjana	Mitjans propis
CP21	Adaptació de les cases del Prat per a ús públic	Mitjana	18.000 €
CP22	Edició de tríptics	Mitjana	2.000 €
CP23	Pàgina Web	Mitjana	3.000 €
CP24	Projectes d'interpretació, educació ambiental, voluntariat i investigació	Mitjana	Mitjans propis

Àrea de RECERCA			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
CP25	Recull documental i bibliogràfic de Sa Coma des Prat	Alta	Mitjans propis
CP26	Etnocatàleg (Catàleg d'elements d'interès etnogràfic)	Mitjana	4.500 €

Àrea de SEGURETAT			
Codi	Títol	Prioritat	Cost
CP27	Elaboració d'un pla de seguretat	Alta	Mitjans propis

S'ha de fer constar que hi haurà projectes, durant l'execució del pla, que no es poden avaluar en aquest moment, ja que depenen dels resultats dels estudis o planificacions de detall que queden incloses en el present document en qualitat de propostes. D'altra banda, el cost de les projectes son merament indicatius.

A l'annex XI es pot veure el conjunt de les fitxes dels projectes que proposa aquest document de gestió.

Les actuacions de cada projecte o complementàries als mateixos es detallaran en els plans anuals de la finca.

6a part. Organització i personal

La gestió de la finca pública de Sa Coma des Prat correspon a la Conselleria de Medi Ambient en tots els seus aspectes, i més concretament els relatius a la conservació, d'ús públic, agraris i ramaders, a través de les diverses Direccions Generals (DG de Biodiversitat, DG de Mobilitat i Educació Ambiental, DG de Recursos Hídrics) i l'empresa pública IBANAT.

Aquesta gestió pot millorar-se amb la concreció, en cada finca pública o grup de finques (definides per la seva proximitat geogràfica), de distints plans i/o programes d'actuació, de caràcter plurianual o anual, en les termes prevists a la legislació sectorial (Llei 4/1989, llei de monts,...), però en tot cas es redactarà, en forma de síntesi o resum, un **pla d'actuacions anual**, que desenvolupi i concreti els projectes prevists en els documents de gestió, així com els plans i programes.

Cada una de les accions ha de tenir la concreció en detall de la responsabilitat tècnica i de la partida pressupostària, així com un procediment de coordinació amb tots els tècnics que hi treballen i, sobretot, amb el personal de camp disponible per executar-les.

En el cas que la finca formi part en el futur d'un **espai natural protegit**, la persona que n'exerceixi la direcció és la responsable de la coordinació efectiva de les actuacions.

A cada fitxa de gestió d'aquest document s'indica el servei o els serveis responsables de l'execució de cada projecte. Per a una bona part d'aquests, es comptarà amb les brigades de les finques públiques de l'IBANAT, o amb altre personal del mateix IBANAT.

Un mecanisme essencial de coordinació és el de mantenir un arxiu complet de tota la documentació que faci referència a la finca pública, a l'execució dels projectes, les autoritzacions, etc. que servirà com a base per revisar el Document de gestió i redactar una memòria periòdica que reflecteixi el grau de compliment dels objectius.

La Direcció General de Biodiversitat, entitat responsable dels aspectes de gestió científica i conservació, planificació i inspecció, ha de promoure tots els procediments per coordinar-se el millor possible, d'acord a les directrius emanades de la persona titular de la Conselleria. Així mateix, la Direcció General és directament responsable de les relacions externes, en el marc dels enllaços amb altres entitats, com ara el Consell de Mallorca.

6.1. Personal

Avui dia, el personal destinat a la gestió d'aquesta finca és el següent:

- un agent forestal de la Conselleria de Medi Ambient (a temps parcial), responsable de la vigilància, de la informació a l'usuari, del seguiment de les espècies i de la gestió,
- una brigada de finques públiques (quatre peons, dos d'ells especialistes) de l'IBANAT (també a temps parcial), responsable del control d'usos, de la informació al públic, del manteniment i de la conservació d'espècies,

- els tècnics dels diferents serveis de la Direcció General de Biodiversitat, amb una dedicació parcial.

7a part. Anàlisi del compliment dels objectius

El document de gestió de la finca pública de Sa Coma des Prat, serà revisat en la seva totalitat cada 4 anys. Per a la tal efecte, es redactarà una memòria que reflecteixi el grau de compliment dels objectius que s'havien marcat inicialment al Document de Gestió. La memòria esdevindrà la base d'un nou document de gestió on es revisin els objectius anteriors i se'n proposin de nous, si pertoca.

En el cas que variessin les circumstàncies actuals, i en especial si es constitueix el Parc de la Serra de Tramuntana, el document podrà ser revisat en qualsevol moment, segons els objectius que emanin de la planificació de l'espai natural protegit.

7.1. Avaluació dels projectes

Per a cada una de les actuacions o projectes es farà un seguiment anual. S'haurà d'establir un model de fitxa que reflecteixi, entre d'altres, les dates d'inici i fi de l'actuació, descripció de les tasques, responsable de l'execució i els canvis sobre la previsió inicial del cost.

8a part. Bibliografia

- Alomar, G. (1982) Distribució del teix (*Taxus baccata* L. 1753) a Mallorca. Estudis Baleàrics, 7. Palma.
- Alomar, G., Mus, M. i Rosselló, J.A. (1997). Flora endèmica de les Balears. Ed. Consell Insular de Mallorca. FODESMA.
- Amer A., Segura P.A., (1996). Les Cases de Neu. Les construccions de paret seca per a la recollida de neu a Mallorca. Papers de Sa Torre, Aplecs de Cultura. Patronat de l'Escola Municipal de Mallorca. Manacor
- Barceló, B. (1990). PORN del sector central de la Serra de Tramuntana. Govern Balear. Conselleria d'Agricultura i Pesca.
- Bolós, O. (1996). La vegetació de les Illes Balears. Comunitats de plantes. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- Carta Arqueològica de Mallorca (Revisió 1992), Museu de Mallorca
- Encinas, J. A., (1997). Inventari Espeleològic de les Illes Balears, any 1997. Revista *Endins*, 21, Palma.
- FODESMA (1984). La pedra en sec. Obra, paisatge i patrimoni Consell Insular de Mallorca.
- GOB (1997). Atles dels ocells nidificants de Mallorca i Cabrera (1983-1994). Consell Insular de Mallorca
- Gorrias, A. (2001) Les Cases de Neu de Mallorca. Història, comerç i itineraris. Ed. El Far de les Crestes, Palma.
- Llobera, M. (1999). Estudi de les fonts a propietats públiques de la Serra de Tramuntana. Govern de les Illes Balears.
- Mapa Geològic d'Espanya, 1:50000, Inca 671 (39-26). Institut Tecnològic Geominer d'Espanya.
- Mapa Topogràfic Nacional d'Espanya, 1:25000, Selva 671-I. Institut Geogràfic Nacional. 1985
- Mejías, R.; Amengual, J. (2000). Libro Rojo de les vertebrados de las Baleares. Documents Tècnics de Conservació II època, núm. 8. Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears.
- Normes Subsidiàries d'Escorca (1993). Ajuntament d'Escorca.
- PANDION S.L. 1998). La cabra salvatge mallorquina. Govern Balear, Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral.
- Pla Especial de Protecció d'Escorca (2000). Ajuntament d'Escorca.
- Pons, G.X.; Palmer, M. (1996). Fauna endèmica de les Illes Balears. Societat d'Història Natural de les Balears. Palma.
- Ruiz Altaba, C. 2001. Un endemisme ornitològic ignorat: el trencapinyons balear (*Loxia balearica*). Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 69.

- Ruiz, C., Sáez, L., Alomar, G. (1995). Inventari de Biodiversitat de les Finques Públiques de la Serra de Tramuntana. Volum III Part 1ª. Ed. SEFOBASA. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear.
- Sáez, Ll.; Rosselló, J.A. (2001). Llibre Vermell de la flora vascular de les Illes Balears. Documents Tècnics de Conservació II època, núm. 9. Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears.
- SECONA (1993). Plans de conservació dels vegetals amenaçats de les Balears. I. Mallorca. Documents Tècnics de Conservació nº19. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear. Palma.
- SECONA (1995). Inventari de biodiversitat de les finques públiques de la Serra de Tramuntana (Mallorca). Vol II, 1era Part. Documents Tècnics de Conservació. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear. Palma.
- SECONA, (1993). Inventari de Punts d'Interès Científic de les Balears (Mallorca). Documents Tècnics de Conservació nº16. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Govern Balear. Palma.
- Trías, M.; Payeras, C.; Ginés, J. (1979). Inventari espeleològic de les Balears. Endins. 5/6.
- Valero i Martí, G (1997); Caminos y Paisajes. José J. De Olañeta Editor. Palma.

ANNEX I: FLORA ENDÈMICA PRESENT A SA COMA DES PRAT

Font: Inventaris de biodiversitat de les finques públiques. DTC

ESPÈCIES	SINÒNIM	NOM COMÚ	GRAU ENDEMISME	UICN	PROTECCIÓ	POSSIBLES AMENACES
<i>Bellium bellidioides</i>		Berguer, margalideta	BAL, CO, SAR	NT	No protegit	No amenaces evidents
<i>Brassica balearica</i>		Col borda	MA	RA	No protegit	No amenaces evidents
<i>Lonicera pyrenaica var majoricensis</i>	Diversos		MA	VU	No protegit	Àrea de distribució restringida
<i>Hypericum balearicum</i>		Estepa joana, estepa oliera, sacorrell	MA, MEN, CAB, EI	NT	No protegit	EI i ME poblacions escasses i fràgils
<i>Hypericum hircinum ssp cambessedesii</i>	<i>H. cambessedesii</i>	Orval	MA	VU	No protegit	Àrea de distribució restringida, amb pocs exemplars
<i>Phlomis italica</i>		Estepa blenera, estepa de bací, blens de frare	MA i ME	NT	No protegit	No amenaces evidents
<i>Teucrium marum ssp occidentale</i>	<i>T. balearicum</i>	Eixorba-rates blanc, coixinet de monja	MA, SAR?	NT	Catàleg Balear Espècies Amenaçades	No amenaces evidents
<i>Cyclamen balearicum</i>		Pa porcí, rapa de porc, viola de sant Pere, capellets de Sant Pere, patata morenera	MA, ME, CAB, EI, Sud França	NT	Conveni de Washington	No amenaces evidents
<i>Astragalus balearicus</i>		Coixinet de monja, eixorba-rates negre, gatovell, socarrella	GIM	NT	No protegit	No amenaces evidents
<i>Primula acaulis ssp balearica</i>	<i>P. vulgaris ssp balearica</i>	Primavera blanca	MA	RA	Catàleg Balear Espècies Amenaçades	Àrea restringida, herbívors, recol·lecció

Endemismes: MA: Mallorca; ME: Menorca ; EI: Eivissa; CAB: Cabrera ; GIM: Gimnèsies ; BAL: Balears ; SAR: Sardenya ; CO: Còrsega; Categories UICN: NT: Quasi Amençat; RA: Rar; VU: Vulnerable.

ANNEX IIa: ESPÈCIES DE SA COMA DES PRAT INCLOSES EN EL CATÀLEG BALEAR D'ESPÈCIES VEGETALS AMENAÇADES (Decret 24/1992)

Font: idem anterior i Llibre Vermell de la Flora Vascular de les Illes Balears.

ESPÈCIE	SINÒNIMS	NOM COMÚ	CATEGORIA CBEA	UICN
<i>Acer opalus ssp granatense</i>	<i>Acer granatense</i>	Rotaboc	Annex IIIA-Interès Especial	NT
<i>Ilex aquifolium</i>	<i>I. a. var balearica, Ilex balearica</i>	Arbre de visc	Annex IIIA-Interès Especial	EN
<i>Primula acaulis ssp balearica</i>	<i>P. vulgaris ssp balearica</i>	Primavera blanca	Annex IIIA-Interès Especial	RA
<i>Taxus baccata</i>		Teix	Annex IIIA-Interès Especial	EN
<i>Teucrium marum ssp occidentale</i>	<i>T. balearicum</i>	Eixorba-rates blanc, coixinet de monja	Annex IIIB-Interès Especial	NT

Categories UICN: NT: Quasi Amenaçat; RA: Rar; EN: En Perill.

ANNEX Iib. ESPÈCIES VEGETALS DE SA COMA DES PRAT AMENAÇADES (LLIBRE VERMELL DE LA FLORA VASCULAR DE LES ILLES BALEARS)

ESPÈCIE	SINÒNIMS	NOM COMÚ	UICN	PROTECCIÓ	POSSIBLES AMENACES
<i>Taxus baccata</i>		Teix	EN	Catàleg Balear Espècies Amenaçades	Cabres?
<i>Ilex aquifolium</i>	<i>I. a. var balearica</i> , <i>Ilex balearica</i>	Arbre de visc	EN	Catàleg Balear Espècies Amenaçades	No amenaces evidents
<i>Lonicera pyrenaica var majoricensis</i>	<i>varis</i>		VU	No protegit	Àrea de distribució restringida
<i>Helianthemum apenninum var roseum</i>	<i>Helianthemum apenninum ssp apenninum</i>		VU	No protegit	Àrea de distribució restringida, herbívors
<i>Hypericum hircinum ssp cambessedesii</i>	<i>H. cambessedesii</i>	Orval	VU	No protegit	Àrea de distribució restringida, amb pocs exemplars
<i>Amelanchier ovalis subvar comafredensis</i>	<i>A. ovalis</i>	Corner	EN	No protegit	No amenaces evidents

Categories UICN: VU: Vulnerable; EN: En Perill.

ANNEX III. FAUNA ENDÈMICA PRESENT A SA COMA DES PRAT

ESPÈCIE	NOM COMÚ	UICN	GRAU ENDEMISME.	PROTECCIÓ
MAMÍFERS				
<i>Genetta genetta ssp balearica</i>	Geneta		MA, CAB	Directiva Hàbitats (Annex V)
OCELLS				
<i>Loxia curvirostra ssp balearica</i>	Trencapinyons		BAL	CNEA
<i>Lanius senator ssp badius</i>	Cap-xerigany		BAL, CO, SAR	CNEA
<i>Muscicapa striata ssp balearica</i>	Caçamosques		BAL	CNEA
<i>Sylvia sarda ssp balearica</i>	Busqueret coal·larga		BAL	CNEA
GASTROPODA				
<i>Rupestrella moraguesi</i>		RA	MA	
<i>Tudorella ferruginea</i>		NT	GIM	
<i>Allognathus graellsianus</i>		LRnt	MA	
<i>Iberellus balearicus</i>	Caragol de serp	RA	MA, DRAG	
<i>Trochoidea muntaneri</i>		VU	MA	
<i>Trochoidea sp. nov</i>		?	?	
<i>Oxychilus lentiformis</i>		RA	GIM	
<i>Oxychilus sp. nov. aff. pytiusanus</i>		?	?	
<i>Limax majoricensis</i>		RA	BAL (exc. ME)	
ARTRÒPODES				
<i>Percus plicatus</i>		NT	Segons ssps	
<i>Timarcha balearica</i>		NT	MA ME	
<i>Malthonica balearica</i>		NT	GIM	
<i>Nemesia cf brauni</i>		VU	MA ME CAB	

Endemismes: MA: Mallorca; ME: Menorca ; CAB: Cabrera ; DRAG: Dragonera; GIM: Gimnèsies ; BAL: Balears; CO: Còrsega; SAR: Sardenya;

Categories UICN: NT: Quasi Amenaçat; LRnt: Menor Risc Quasi Amenaçat; RA: Rar; VU: Vulnerable; **CNEA:** Catàlego Nacional de Especies Amenazadas

ANNEX IV. FAUNA DE SA COMA DES PRAT INCLOSA AL CATÀLEG NACIONAL D'ESPÈCIES AMENAÇADES (REIAL DECRET 439/90)

ESPÈCIE	NOM COMÚ	CATEGORIA	ESTATUS
OCELLS			
<i>Aegypius monachus</i>	Voltor negre	Interès Especial	Sr
<i>Aquila chrysaetos</i>	Àguila reial	Interès Especial	Extingit
<i>Buteo buteo</i>	Aligot	Interès Especial	Hr, Me
<i>Circus aeruginosus</i>	Arpella	Interès Especial	Se, He, Me
<i>Gyps fulvus</i>	Voltor foraster	Interès Especial	Present des de 1983
<i>Hieraeetus fasciatus</i>	Àguila coabarrada	Vulnerable	A
<i>Hieraeetus pennatus</i>	Esparver	Interès Especial	Se, Me
<i>Neophron percnopterus</i>	Moixeta voltonera	Interès Especial	Sr, Mr
<i>Milvus migrans</i>	Milana negra	Interès Especial	Hr, Me
<i>Milvus milvus</i>	Milana reial	Interès Especial	Sr, Hr, Mr
<i>Pernis apivorus</i>	Falcó vesper	Interès Especial	Mm
<i>Falco tinnunculus</i>	Xoriguer	Interès Especial	Sa, He, Mm
<i>Falco eleonora</i>	Falcó marí	Interès Especial	Em
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó pelegrí	Interès Especial	Se, Hr
<i>Asio otus</i>	Mussol reial	Interès Especial	Sm, Me
<i>Otus scops</i>	Mussol	Interès Especial	Sa, He, me
<i>Tyto alba</i>	Òliba	Interès Especial	Sm
<i>Apus apus</i>	Falsia	Interès Especial	Ea, Ma
<i>Merops apiaster</i>	Abellerol	Interès Especial	Ee, Ma
<i>Upupa epops</i>	Puput	Interès Especial	Sa, Me
<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer	Interès Especial	Sa, Hm, Mm
<i>Emberiza cia</i>	Sit negre	Interès Especial	A
<i>Emberiza cirius</i>	Hortolà coll-negre	Interès Especial	Sm
<i>Loxia curvirostra</i>	Trencapinyons	Interès Especial	Sa
<i>Delichon urbica</i>	Cabot	Interès Especial	Ea, Ma
<i>Hirundo rustica</i>	Orenella	Interès Especial	Em, Ma

<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	cabot de roca	Interès Especial	Sa, Hm
<i>Lanius senator</i>	Cap-xerigany	Interès Especial	Ha, Ma
<i>Anthus campestris</i>	Titina	Interès Especial	Em, Mm
<i>Motacilla alba</i>	Xàtxero blanc	Interès Especial	Ha, Ma
<i>Motacilla cinerea</i>	Xàtxero cendrós	Interès Especial	Hm, Mm
<i>Muscicapa striata</i>	Caçamosques	Interès Especial	Ea, Ma
<i>Parus caeruleus</i>	Cap-ferreric blau	Interès Especial	Sm
<i>Parus major</i>	Cap-ferreric	Interès Especial	Se
<i>Prunella collaris</i>	Xalambri de muntanya	Interès Especial	He, Me
<i>Phylloscopus collybita</i>	Ull de bou	Interès Especial	Er, Ha, Ma
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Ull de bou gros	Interès Especial	Ma
<i>Regulus ignicapillus</i>	Reietó cella blanca	Interès Especial	Sa, He, Me
<i>Regulus regulus</i>	Reietó	Interès Especial	He, Me
<i>Sylvia atricapilla</i>	Busqueret de capell	Interès Especial	Sa, Ha, Ma
<i>Sylvia melanocephala</i>	Busqueret de cap negre	Interès Especial	Sa, He, Me
<i>Sylvia sarda</i>	Busqueret coallarga	Interès Especial	Sa
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Passaforadí	Interès Especial	Sa
<i>Erithacus rubecula</i>	Ropit	Interès Especial	Ha, Ma
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol	Interès Especial	Ea, Ma
<i>Monticola saxatilis</i>	Pàssera de pit vermell	Interès Especial	Ee, Me
<i>Monticola solitarius</i>	Pàssera	Interès Especial	Sa
<i>Oenanthe hispanica</i>	Coablanca rossa	Interès Especial	Me
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Coablanca	Interès Especial	Er, Ma
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Coaroja de barraca	Interès Especial	Ha, Ma
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Coaroja	Interès Especial	Ma
RÈPTILS			
<i>Tarentola mauretania</i>	Dragó	Interès Especial	a
<i>Natrix maura</i>	Serp d'aigua	Interès Especial	

Estatus: S: Sedentari; E: Estival; M: Migrant; H: Hivernant; A: Accidental; r: rar; e: escàs; m: moderat; a: abundant.

ANNEX V. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT NIDIFICANTS A LA QUADRÍCULA DE LA ZONA

L'Atlas dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera (GOB, 1997) estableix unes quadrícules de 10x10 km per a definir la nidificació de les espècies d'ocells. Aquestes quadrícules són majors que la finca estudiada, i per tant podria ser que una espècie considerada com a nidificant a la quadrícula a la que pertany la finca realment no nidifica dins dels límits geogràfics d'aquesta. Assumit aquest possible error, creim que aquestes dades són les millors dades disponibles per a la realització d'aquest punt del document de gestió.

ESPÈCIE	NOM COMÚ	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	UICN	CAT. NACIONAL	CAT. BALEAR	ESTATUS
<i>Falco tinunculus</i>	Xoriguer					Sa, He, Mm
<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu	Annex III/1				Sa
<i>Columba livia</i>	Colom salvatge	Annex II/1				Sa
<i>Columba palumbus</i>	Tudó	Annex II/1 i III/1				Sa, Hm
<i>Asio otus</i>	Mussol reial					Sm, He
<i>Emberiza cirius</i>	Hortolà coll-negre					Sm
<i>Carduelis cannabina</i>	Passerell					Sa, Ha, Ma
<i>Carduelis chloris</i>	Verderol					Sa, Ha, Ma
<i>Fringilla coelebs</i>	Pinsà					Sa, Ha, Ma
<i>Loxia curvirostra</i>	Trencapinyons			NA	DD	Sa
<i>Delichon urbica</i>	Cabot					Ea, Ma
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Cabot de roca					Sa, Hm
<i>Muscicapa striata</i>	Caçamosques					Ea, Ma
<i>Parus caeruleus</i>	Cap-ferrerico blau			NA	DD	Sm
<i>Parus major</i>	Cap-ferrerico					Se
<i>Passer domesticus</i>	Teulader					Sa
<i>Regulus ignicapillus</i>	Reietó cella blanca					Sa, He, Me
<i>Sylvia atricapilla</i>	Busqueret de capell					Sa, Ha, Ma
<i>Sylvia melanocephala</i>	Busqueret de cap					Sa, He, Me

	negre					
<i>Sylvia sarda</i>	Busqueret coallarga	Annex I		NA	LRnt	Sa
<i>Anthus campestris</i>	Titina	Annex I				Em, Mm
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Passaforadí					Sa
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Rossinyol					Ea, Ma
<i>Monticola saxatilis</i>	Pàssera de pit vermell					Ee, Me
<i>Monticola solitarius</i>	Pàssera					Sa
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Coablanca					Er, Ma
<i>Turdus merula</i>	Mèl·lera	Annex II/2				Sa, Hm, Mm

Categoria Nacional: NA: No Amenat; **Categoria Balear:** DD: Dades Insuficients; LRnt: Menor Risc Quasi Amenat.

Estatus: S: Sedentari; E: Estival; M: Migrant; H: Hivernant; r: rar; e: escàs; m: moderat; a: abundant.

ANNEX VI. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT POSSIBLES O PROBABLES NIDIFICANTS A LA QUADRÍCULA DE LA ZONA

A l'Atlas dels ocells nidificants de Mallorca i Cabrera (GOB, 1997) no se donen les dades exacte de la localització de les zones de nidificació d'algunes espècies de rapinyaires, per motius obvis de conservació. Per aquest motiu no és pot precisar quin grau de possible o probable nidificació d'aquestes espècies a la finca estudiada. Concretament, *Falco peregrinus* i *Hieraeetus pennatus* no se consideren com a nidificants segurs dins de la finca en qüestió degut a que, encara que hi hagi zones de nidificació favorables per a aquestes espècies, no es té la certesa segura de que hi nidifiqui segons les dades disponibles.

ESPÈCIE	NOM COMÚ	NIDIFICACIÓ	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	UICN	CAT. NACIONAL	CAT. BALEAR	ESTATUS
<i>Hieraeetus pennatus</i>	Esparver	?	Annex I		NA	LRnt	Se, Me
<i>Falco peregrinus</i>	Falcó pelegrí	?	Annex I		VU	LRnt	Se, Hr
<i>Otus scops</i>	Mussol	Probable					Sa, He, Me
<i>Apus apus</i>	Falsía	Possible					Ea, Ma
<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer	Probable					Sa, Hm, Mm
<i>Corvus corax</i>	Corb	Possible			NA	VU	Se
<i>Carduelis carduelis</i>	Cadenera	Possible					Sa, Ha, Ma
<i>Serinus serinus</i>	Gafarró	Probable					Sa, Ha, Ma

Categoria Nacional: VU: Vulnerable; NA: No Amenaçat; **Categoria Balear:** VU: Vulnerable; LRnt: Menor Risc Quasi Amenaçat.

Estatus: S: Sedentari; E: Estival; M: Migrant; H: Hivernant; e: escàs; r: rar; m: moderat; a: abundant.

ANNEX VII. AUS OBSERVADES A SA COMA DES PRAT EXCLUSSIVAMENT HIVERNANTS O MIGRANTS (A L'ILLA DE MALLORCA)

ESPÈCIE	NOM COMÚ	DIRECTIVA AUS (79/409/CEE)	UICN	CAT. NACIONAL	CAT. BALEAR	ESTATUS
<i>Buteo buteo</i>	Aligot					Hr, Me
<i>Milvus migrans</i>	Milana negra	Annex I				Hr, Me
<i>Pernis apivorus</i>	Falcó vesper	Annex I				Mm
<i>Motacilla alba</i>	Xàtxero blanc					Ha, Ma
<i>Motacilla cinerea</i>	Xàtxero cendrós					Hm, Mm
<i>Prunella collaris</i>	Xalambri de muntanya					He, Me
<i>Sturnus vulgaris</i>	Estornell	Annex II/2				Ha
<i>Phylloscopus collybita</i>	Ull de bou					Er no reprod., Ha, Ma
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Ull de bou gros					Ma
<i>Regulus regulus</i>	Reietó					He, Me
<i>Erithacus rubecula</i>	Ropit					Ha, Ma
<i>Oenanthe hispanica</i>	Coablanca rossa					Me
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Coaroja de barraca					Ha, Ma
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Coaroja					Ma
<i>Turdus philomelos</i>	Tord	Annex II/2				Ha, Ma
<i>Turdus torquatus</i>	Tord flassader					Hm, Mm

Estatus: E: Estival; M: Migrant; H: Hivernant; r: rar; e: escàs; m: moderat; a: abundant.

ANNEX VIII. ESPÈCIES CINEGÈTIQUES DE SA COMA DES PRAT

ESPÈCIE	NOM COMÚ	ESTATUS
<i>Capra hircus</i>	Cabra orada	a
<i>Alectoris rufa</i>	Perdiu	Sa
<i>Columba livia</i>	Colom salvatge	Sa
<i>Columba palumbus</i>	Tudó	Sa, Hm
<i>Turdus philomelos</i>	Tord	Ha, Ma

Estatus: S: Sedentari; M: Migrant; H: Hivernant; m: moderat; a: abundant.

ANNEX IX. PUNTS D'INTERÈS CIENTÍFIC

Inventari SECONA, 1993: coordenades UTM amb una precisió de 100 m que assenyalen el vèrtex inferior esquerre de la quadrícula. Si l'extensió s'indica com <1ha significa que l'àrea que ocupa el PIC dins la quadrícula és petita (coves, fonts). Si no hi consta la indicació, el PIC ocupa tota l'àrea o no se'n coneix bé la situació. (Cada PIC duu el número que li assigna el document original).

Localització: Avenc des Gel	Núm. PIC: 34
Interès: Zoològic i altres	C. UTM: DE 867 062
Informador: Soberats 1974, Ginés et al. 1961	

Localització: Font des Prat de Massanella	Núm. PIC: 128
Interès: Zoològic	C. UTM: DE 856 047
Informador: García 1990	

Localització: Prat de Cúber 3	Núm. PIC: 277
Interès: Botànic	C. UTM: DE 853 044
Informador: G. Alomar	

Localització: Coll des Massanella 1	Núm. PIC: 339
Interès: Botànic	C. UTM: DE 873 066
Informador: G. Alomar	

Localització: Coll des Massanella 2	Núm. PIC: 339
Interès: Botànic	C. UTM: DE 873 067
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 1	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 871 060
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 2	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 871 061
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 3	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 872 061
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 4	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 872 062
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 5	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 873 062
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 6	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 873 063
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 7	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 874 063
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 8	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 874 064
Informador: G. Alomar	

Localització: Vessant NW des Massanella 9	Núm. PIC: 341
Interès: Botànic	C. UTM: DE 875 064
Informador: G. Alomar	

ANNEX X: FITXES DE PATRIMONI

ANNEX XI: FITXES DE PROJECTES

Les fitxes que s'inclouen a continuació tenen un valor indicatiu, ja que el detall de les actuacions i la valoració econòmica són provisionals, i s'indicaran amb més precisió en el moment de redactar-se cada un dels projectes corresponents.

Document de gestió de Sa coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Manteniment i millora d'elements etnogràfics		
Àrea: Conservació	Codi CP01	
Programa: <u>Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic</u>	Prioritat Alta	
Objectiu Mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural		
Descripció Manteniment preferent d'aquells elements o conjunts d'arquitectura tradicional catalogats (veure mapa de patrimoni, núm.8): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pont des torrent (a prop la font des Prat) ▪ Conjunt del camí de Sa Coma des Prat (proper al torrent) ▪ Conjunt del camí de Sa Coma des Prat (prop d'una paret mitjancera) ▪ Conjunt del Molinot ▪ Canaleta de Massanella (veure Projecte CP02) ▪ Font del Prat (veure Projecte CP20) ▪ Font de les Tosses d'en Gallina (veure Projecte CP20) 		
Execució IBANAT/voluntariat	Seguiment DG de Biodiversitat	
Avaluació inicial del cost sense fixar		
Any execució 2003-04		

Document de gestió de Sa coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Recuperació la Canaleta de Massanella		
Àrea: Conservació		Codi CP02
Programa: <u>Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic</u>		Prioritat Alta
Objectiu Recuperació del patrimoni històric i etnològic		
<p>Descripció Recuperar la canal de pedra, i dissimular la canalització amb tub de PVC. Restaurar les parts de la canal de pedra esbucada o ocupada per terra i vegetació, canal malmesa pels despreniments de roca de la penya i retirar els enderrocs i xarxa metàl·lica de la vorera. Recuperar les antigues piques de pedra amb grifó, per fer les funcions d'abeurador per a la fauna dels voltants. També s'ha de mantenir el Molinot barrant el pas el per l'aqüeducte i fixant l'estructura Per dur a terme una rehabilitació integral de la canal i recuperar al màxim la forma original de la canal: s'hauria d'arribar a un acord amb el propietari del predi de Massanella.</p> <p>Per evitar la degradació de la canaleta, s'hauria de desincentivar el pas dels excursionistes donant alternatives i informant de l'alt valor patrimonial i arquitectònic de d'aquesta infraestructura</p>		
Execució IBANAT/personal de la CMA adscrit a les finques públiques		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost sense fixar		
Any execució 2003-04		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Realització d'un Inventari Botànic de la finca		
Àrea: Conservació		Codi CP03
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>		Prioritat Alta
Objectiu Protegir i recuperar la flora autòctones		
<p>Descripció Elaborar tot un inventari d'espècies vegetals de la finca, seguint el model d'anteriors inventaris d'espècies vegetals per altres finques públiques.</p>		
Execució Servei de protecció d'espècies / Contracte extern		Seguiment DG de Biodiversitat, Servei de Protecció d'Espècies
Avaluació inicial del cost 9000 €		
Any execució 2003-2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Seguiment d'espècies en perill, rares i vulnerables		
Àrea: Conservació	Codi CP04	
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>	Prioritat Alta	
Objectiu conservar les espècies rares i amenaçades		
Descripció		
<ul style="list-style-type: none"> - Cartografia i seguiment de les espècies catalogades <u>en perill</u> (EN): <i>Ilex aquifolium</i>, <i>Amelanchier ovalis</i> i <i>Taxus baccata</i>; de les catalogades <u>rares</u> (RA) i les <u>vulnerables</u> (VU) per la UICN. Vegeu annexes IIa i IIb. - Aplicació d'un PLA DE MANEIG de les espècies presents al Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades, com espècies <u>d'interès especial</u>. 		
Execució Servei Protecció d'Espècies	Seguiment DG de Biodiversitat	
Avaluació inicial del cost 9000 €		
Any execució 2003-2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat	Fitxa de projecte
Títol: Control de la població de cabra orada i manteniment de la varietat autòctona	
Àrea: Conservació	Codi CP05
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>	Prioritat Alta
Objectiu Protegir i recuperar la flora i la fauna autòctones	
<p>Descripció Actualment, existeix un esborrany del Pla de Control de Cabres a Finques Públiques, pendent de revisió. Segons l'estudi, la densitat ideal d'herbívors podria ser 0,3 u.b.m., mentre q l'estudi dona una densitat actual de d'0,53 u.b.m. Aleshores se proposa una reducció del 100% de la població excedent. El projecte s'estructura en dues fases: per a la primera, s'estableix un termini de 2 anys i es clausura amb una anàlisi del compliment dels objectius; per a la segona, el termini s'ha de determinar segons el resultat de l'anterior anàlisi. Les actuacions es concreten en:</p> <p><u>Fase I (2003-2004):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) Descastament intensiu d'acord amb els criteris de selecció de fenotips preestablerts. b) Seguiment estadístic rigorós dels controls de població. c) Avaluació periòdica de la població. d) Seguiment sanitari en animals descastats. <p><u>Fase II (2005-2007, variable):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> e) Continuació del descastament menys intens i més acurat. Introduir la possibilitat de dur a terme el sistema tradicional de caça amb llaç. f) Seguiment estadístic dels controls de població. g) Seguiment sanitari en animals descastats. <p>Proposta de creació d'una unitat de protecció d'espècies a IBANAT encarregada del control i selecció segons les previsions del Pla de Control de Cabres a Finques Públiques (Servei Protecció d'Espècies- DGB), amb la coordinació, supervisió i participació del Servei d'Agents de Medi Ambient.</p> <p>El personal encarregat d'aquest control s'organitzarà en funció de la periodicitat temporal establerta pel pla i respectant les quotes de descast. Podran participar en les tasques de control, previ acords o convenis puntuals, societats de caçadors locals o la Federació Balear de Caça.</p>	
Execució agents de Medi Ambient i, si n'és el cas, IBANAT	Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Mitjans propis	
Període execució 2003-2007	

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Condicionament d'una zona humida per a la reintroducció de ferreret (<i>Alytes Muletensis</i>)		
Àrea: Conservació	Codi CP06	
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>	Prioritat Alta	
Objectiu Conservar les espècies rares i amenaçades, afavorir la vegetació de zones humides		
Descripció Localitzada una zona humida al torrent des Prat que presenta unes condicions òptimes per a la introducció de ferreret, per la presència d'aigua permanent, s'estudiarà la seva viabilitat en funció dels depredadors presents. En cas de presència de depredadors (<i>Natrix maura</i> , <i>Rana perezi</i>), es durà a terme una tasca intensa de control. Així mateix fer un seguiment de la població i dels factors que la puguin alterar. Així mateix, condicionar la zona per a la conservació de les formacions de jonqueres (<i>Molinio-Holoschoenion</i>) i altres espècies higròfiles.		
Execució DG de Biodiversitat/Fons Ferreret	Seguiment DG de Biodiversitat/Fons Ferreret	
Avaluació inicial del cost 3.000 €		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Cartografia d'endemismes i espècies amenaçades		
Àrea: Conservació	Codi CP07	
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>	Prioritat Alta	
Objectiu elaborar cartografia de distribució d'espècies i hàbitats		
Descripció Elaborar els mapes cartogràfics pertinents per poder ubicar-hi tots els endemismes catalogats i d'espècies amenaçades. Aquests mapes han de permetre el seguiment de l'evolució de les poblacions d'aquestes espècies al llarg del temps.		
Execució Servei Protecció d'Espècies	Seguiment DG de Biodiversitat	
Avaluació inicial del cost 9.000 €		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Declaració de M.U.P		
Àrea: Conservació		Codi CP8
Programa:		Prioritat Alta
Objectiu Assegurar la tutela i defensa jurídica de les finques.		
Descripció Dur a terme les actuacions administratives necessàries per a la declaració de Sa Coma des Prat com a Mont d'Utilitat Pública.		
Execució Servei de Protecció del Sòl i Gestió Forestal		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Mitjans propis		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Atermenament de la finca		
Àrea: Conservació		Codi CP09
Programa:		Prioritat Alta
Objectiu Establir els límits reals i definitius de la finca		
Descripció Dur a terme les actuacions administratives necessàries per a fixar la superfície i límits de la finca. Posteriorment, actualitzar la cartografia específica i temàtica de la finca en funció de la delimitació definitiva.		
Execució DG de Biodiversitat		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Mitjans propis		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Pla de conservació del voltor negre (<i>Aegypius monachus</i>)		
Àrea: Conservació		Codi CP10
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Conservar les espècies rares i amenaçades		
Descripció Donar seguiment al Pla de conservació del voltor negre que es fonamenten en els cens d'individus i l'aportament d'aliment provenint del descast de cabres.		
Execució Servei Protecció d'Espècies i IBANAT (personal protecció espècies)		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Sense cost inicial		
Any execució 2003 i successius		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Afavorir l'associació de Boix i Teix		
Àrea: Conservació		Codi CP11
Programa: <u>Bosc autòcton</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Conservar les espècies rares i amenaçades, promoure la colonització per les espècies en situació demogràfica desfavorable		
Descripció Afavorir una de les poblacions més importants en número i densitat de Boix i Teix mitjançant: <ul style="list-style-type: none"> - Catalogació actualitzada i estudi de l'evolució de la població - Tancaments cinètics controlats de grups reduïts d'individus, per evitar l'acció antròpica i de les cabres. 		
Execució IBANAT		Seguiment DG Biodiversitat. SGF
Avaluació inicial del cost Mitjans propis		
Any execució 2005		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Elaboració d'un inventari d'invertebrats		
Àrea: Conservació		Codi CP12
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Elaborar cartografia de distribució d'espècies i hàbitats		
Descripció Elaboració d'un llistat d'invertebrats que completarà l'actual inventari de biodiversitat. Seguiment de l'evolució de les poblacions d'aquelles espècies que poden suposar plaga forestal.		
Execució Servei Protecció d'Espècies / Contractació externa		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 6.000 €		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Elaboració d'un inventari d'ocells nidificants de la finca		
Àrea: Conservació		Codi CP13
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Elaborar cartografia de distribució d'espècies i hàbitats		
Descripció Elaboració d'un llistat d'ocells nidificants que completarà l'actual inventari de biodiversitat, posant èmfasi en aquelles espècies protegides, en espècies més sensibles a alteracions del medi (per exemple rapinyaires) i en tàxons endèmics. Incloure també en aquest estudi aquelles espècies que no són ni endèmiques ni catalogades en perill però que han vist reduïdes de forma sensible les seves poblacions (per exemple, el corb).		
Execució Servei Protecció d'Espècies / Contractació externa		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 6.000 €		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Estudi de l'estat actual dels quiròpters		
Àrea: Conservació		Codi CP14
Programa: <u>Protecció d'espècies</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Promoure la colonització per les espècies en situació demogràfica desfavorable		
Descripció Valorar l'estat de les poblacions de quiròpters als hàbitats favorables per aquestes espècies dins la finca. La protecció d'aquest grup exigeix la protecció de totes les cavitats, especialment aquelles susceptibles a ser colonitzades per quiròpters. Elaboració d'una proposta de creació de LICs de cavitats susceptibles d'allotjar rata-pinyades		
Execució Servei Protecció d'Espècies / Contractació externa		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 6.000 €		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Tancaments i parets		
Àrea: Conservació		Codi CP15
Programa:		Prioritat Baixa
Objectiu Eliminació de tancaments amb filferro en mal estat, mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural		
Descripció Retirada de filferro: <ul style="list-style-type: none"> ▪ D'un antic tancat ramader de 285 m lineals, situat al coll de Massanella Del porxo des Prat de 20 m lineals aproximadament, ja que es troba en molt mal estat Paret localitzada a l'extrem sud de la finca 412 m lineals ▪ Canaleta de Massanella, uns 75 m Arranjament de parets: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A la paret mitjancera del coll de Massanella ▪ A la paret de transversal al camí de del Prat de Massanella 		
Execució IBANAT		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 1.000 €		
Any execució 2003 (i aplicació en les anualitats següents)		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Millora de les masses forestals		
Àrea: Conservació		Codi CP16
Programa: <u>Bosc autòcton</u>		Prioritat Baixa
Objectiu Afavorir la recuperació de la vegetació potencial		
Descripció Eliminació progressiva de pins adults aïllats que colonitzen la massa d'alzinar, mitjançant una tala acurada i una retirada dels mateixos amb tècniques tradicionals (ramat equí), respectuoses amb la resta d'arbres i menys erosives.		
Execució Servei Gestió Forestal i actuacions concretes IBANAT, EMPRESA EXTERNA		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Sense fixar		
Any execució 2005 (i aplicació en les anualitats següents)		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Plantació de frondoses a la zona humida		
Àrea: Conservació		Codi CP17
Programa: <u>Bosc autòcton</u>		Prioritat Baixa
Objectiu recuperar la vegetació d'espècies frondoses		
Descripció Plantació d'espècies arbòries caducifòlies a l'entorn de les basses de l'àrea humida, prop del Molinot. Es calculen una vintena d'exemplars (provenints del viver forestal).		
Execució IBANAT/ personal de la CMA adscrit a les finques públiques		Seguiment DG Biodiversitat, SGF
Avaluació inicial del cost 200 €		
Any execució 2004-05		

Document de gestió de Sa Coma des Prat	Fitxa de projecte
Títol: Senyalització	
Àrea: Ús Públic	Codi CP18
Programa: <u>D'ús públic</u>	Prioritat Alta
Objectiu Millorar la senyalització de la finca, establir un model únic i comú de senyalització de les finques públiques, regular els itineraris	
<p>Descripció</p> <p>Els aspectes de forma però no de contingut de les següents propostes, podrien estar supeditades a la futura aplicació d'un pla general de senyalització a les àrees naturals.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Substitució de la senyalització de caça que estigui en mal estat i substitució d'aquells cartells que encara fan referència a la figura de <i>caça controlada</i> o els que han quedat antiquats. ❖ Instal·lar de senyals de lluita contra incendis ❖ Instal·lar un nou cartell de benvinguda o <i>general de finques públiques</i> (1), a l'accés per Tossals Verds, ja que l'altre accés més important compartirà cartell d'aquest tipus amb les finca pública de Cúber (degut a que l'AR de la Font des Noguer és el punt de partida i arribada de l'itinerari Cúber-Coma des Prat) per tal de no duplicar cartells. Aquest indicador presentarà la següent informació: <ul style="list-style-type: none"> ❖ límits de les finques públiques ❖ nom de les finques ❖ lema tipus: "<i>la finca és de tots</i>" ❖ telèfons d'emergència i informació ❖ normativa d'ús i recomanacions ❖ plànol d'itineraris tant de la finca pública de Sa Coma des Prat com de Cúber i Tossals Verds, on s'indiqui el grau de dificultat, temps i senyalització d'<i>interpretació del medi</i> que s'hi poden trobar ❖ punt que marqui la localització del cartell als plànols d'itineraris ("<i>som aquí</i>") ❖ Allà on sigui possible, aprofitar els indicadors de <i>Rutes i Camins Tradicionals</i> (CIM), per marcar els itineraris recomanats: Tossals Verds, Font des Prat i Cúber ❖ Instal·lar uns senyals específics per a la <i>interpretació del medi</i>, que ha de contenir informació sobre els elements històrics i etnològics, elements naturals i actuacions humanes sobre el paisatge. (3) <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sa Font des Prat: ➤ Conjunt més significatiu de sitges, barraca, forn de pa... ➤ Casa de neu de les Tosses d'en Gallina ❖ Cartell d'ús i normativa del refugi de pas de les cases de Sa Coma des Prat. En aquest senyal s'informarà als usuaris de les normes i recomanacions relatives a: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Endur-se'n els fems generats ➤ Respectar les instal·lacions ➤ Respectar l'entorn ➤ Prohibició d'encendre foc ❖ Cartell específic per a les prohibicions i recomanacions d'ús de la Font: no embrutar la font, no escurar, tancar la porta per evitar l'entrada de ramat, i indicació d'aigua potable i ús racional. Fer especial esment a la importància de la font per a l'abastament. <p>Veure mapa núm.9 per a la ubicació de la senyalització.</p>	
Execució IBANAT / personal de la CMA adscrit a finques públiques	Seguiment DG de Biodiversitat en coordinació amb la DG de Mobilitat i EA
Avaluació inicial del cost 12.000 €	
Any execució 2003-2004	

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Manteniment i millora de camins		
Àrea: Ús Públic		Codi CP19
Programa: <u>Ús públic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Reparació i manteniment de camins		
Descripció Reparació dels trams en mal estat i millora del camí empedrat que permet l'accés a Sa Coma des Prat pel Coll dels Coloms fins a la font del Prat. Adobar el ferm de pedra que cobreix la pista i els murs de contenció. Es recomana fer un seguiment de les obres i dels materials utilitzats i ser el més fidel possible al traçat original. Delimitar i reparar els trams de camí d'accés al coll de Massanella des de font des Prat, aplicant mesures correctores de la erosió. Reforçar el tram proper a la font de ses Tosses d'en Gallina sense desviar el cabal de l'esmentada font. Al mapa d'actuacions s'especifica quins són els trams que s'han de repassar.		
Execució IBANAT / TRAGSA		Seguiment DG Biodiversitat, SGF
Avaluació inicial del cost sense fixar		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Font des Prat i Font des ses Tosses d'en Gallina		
Àrea: Ús públic		Codi CP20
Programa: <u>Ús públic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural		
Descripció Font des Prat: <ul style="list-style-type: none"> - Encarregar un estudi de la qualitat de l'aigua i cabal, a més de feines de manteniment dels voltants. - Arreglar el sistema de canalització de l'aigua, per evitar pèrdues i tapar el tub de PVC que queda a la vista. Retirada de restes de canonada. - Segons el projecte de senyalització (CP18), la font haurà d'estar pròpiament indicada, així com una sèrie de recomanacions d'ús i prohibicions necessàries per al manteniment del seu estat. Font des ses Tosses d'en Gallina: <ul style="list-style-type: none"> - Vigilància del seu curs de l'aigua i estat de conservació - Incloure la mina i la pica al catàleg d'elements etnogràfics (CP01 i CP26) - Segons el projecte de senyalització, la font haurà d'estar pròpiament indicada, així com una sèrie de recomanacions d'ús i prohibicions necessàries per al manteniment del seu estat. 		
Execució IBANAT		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost: mitjans propis		
Any execució 2005		

Document de gestió de Sa coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Adaptació de les cases del Prat per a ús públic		
Àrea: Ús Públic		Codi CP21
Programa: <u>D'ús públic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Restablir els elements del patrimoni cultural seguint criteris tradicionals de construcció, gestionar l'ús de les cases com a refugi de pas		
Descripció Restaurar arquitectònicament l'edifici respectant al màxim l'estructura i elements originals i en comunió amb l'arquitectura tradicional de muntanya. Una dependència de la casa s'habilitarà com a refugi de fortuna per als excursionistes o els vianants, amb les següents reformes: <ul style="list-style-type: none"> - instal·lar-hi portes i finestres, per impedir-hi l'accés de bestiar, amb una balda, però sense tancar amb clau. - un trispol que permeti dormir en terra als excursionistes La part posterior de la casa, es destinaria a petit magatzem d'ús per a les entitats de recerca i eines de manteniment i reformes, necessitant de reforma de l'estructura i disposar una porta amb pany. S'hi allotjarà un cartell de normes d'ús i recomanacions (veure projecte CP16)		
Execució IBANAT i personal de la CMA adscrits a les finques públiques		Seguiment DG de Biodiversitat/DG de Patrimoni
Avaluació inicial del cost 18.000 €		
Any execució 2004-05		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Edició de tríptics		
Àrea: Ús Públic		Codi CP22
Programa: <u>D'ús públic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Elaborar material de divulgació		
Descripció Elaborar fulletons (en format tríptic) per donar a conèixer els itineraris establerts per a la finca. Aquests tríptics a més haurien d'incloure apunts sobre els seus valors naturals, paisatgístics, culturals i de conservació. Els tríptics incorporaran informació sobre infraestructures i equipaments, bibliografia, webs d'interès, etc.		
Execució personal extern/ DG de Biodiversitat / DG de Mobilitat		Seguiment DG de Biodiversitat en coordinació amb la DG de Mobilitat i EA
Avaluació inicial del cost 2.000 €		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Pàgina Web		
Àrea: Ús Públic		Codi CP23
Programa: <u>D'ús públic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu: donar a conèixer les finques públiques a través de la xarxa		
<p>Descripció</p> <p>Crear des de la pàgina web oficial de la Conselleria de Medi Ambient un enllaç cap a una pàgina específica per a finques públiques del Govern de les Illes Balears. La informació que hi apareixeria seria referent a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - introducció històrica i geogràfica - característiques naturals, paisatgístiques i patrimonials - cartografia, recull fotogràfic, itineraris recomanats - normes d'ús i recomanacions - equipaments (AARR, ZACs i refugis). Indicacions per a realitzar reserves. - consultes per participar en activitats de voluntariat - enllaços amb ONG que hi col·laboren. 		
Execució DG de Biodiversitat / empresa privada		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 3.000 €		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa coma des Prat	Fitxa de projecte
Títol: Projectes d'interpretació, educació ambiental, voluntariat i investigació	
Àrea: Ús públic	Codi CP24
Programa: <u>D'ús públic</u>	Prioritat Mitjana
Objectiu Donar a conèixer els valors naturals i culturals de la finca de Sa coma des Prat. Fomentar i facilitar la participació en les tasques de gestió de la finca, potenciar els estudis i les investigacions científiques i socioculturals	
<p>Descripció</p> <p>Oferir al públic en general unes activitats de coneixement dels valors de la finca amb uns itineraris guiats, itineraris autoguiats i jornades temàtiques i altres.</p> <p>Les jornades temàtiques anirien enfocades:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ explotació tradicional del bosc per fer carbó i de la pedra calcària per a fer calç: modificació del paisatge i masses boscoses, edificacions i infraestructures derivades de l'activitat rotlos de sitja, barraques, forn de pa, camins de carboner, forns de calç... ▪ explotació de la neu: construccions per acumular neu (cases i clots de neu), porxos i camins de nevaters ▪ fonts i canals <p>Creació d'un programa de Voluntariat, coordinant les tasques per tal d'assegurar pels propis voluntaris com als usuaris de la finca una periodicitat i una oferta d'activitats. Convidar a participar de forma voluntària en les tasques concretes de conservació i/o d'ús públic, com és el cas dels voluntaris d'Amics del Ferreret.</p> <p>Facilitar els estudis i les investigacions científiques i socioculturals entre les institucions competents.</p>	
Execució IBANAT, DG de Biodiversitat, Voluntaris	Seguiment DG de Biodiversitat/DG d'Educació Ambiental i Mobilitat
Avaluació inicial del cost mitjans propis	
Any execució 2005	

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Recull documental i bibliogràfic de finca de Sa Coma des Prat		
Àrea: Recerca		Codi CP25
Programa:		Prioritat Alta
Objectiu Compilar i arxivar la part de la documentació i referències bibliogràfiques de Sa Coma des Prat		
Descripció La documentació bàsica consistirà en: <ul style="list-style-type: none"> - aquest Document de Gestió - publicacions al BOIB que afectin a Sa Coma des Prat - atermenament, apeo de límits, mapa cartogràfic digital i en paper amb la delimitació - Document de compra-venda, estudis de valoració previs a l'adquisició de la finca - Memòria anual i breu de les actuacions dutes a terme a la finca, per part d'empreses externes o IBANAT - Recull de referències d'ubicació de documents, recull fotogràfic i cartogràfic, d'investigació relacionades amb Sa Coma des Prat - Altres documents que aportin informació sobre la finca i que es considerin d'interès 		
Execució personal DG de Biodiversitat		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost Mitjans propis		
Any execució 2003		

Document de gestió de Sa coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Etnocatàleg (Catàleg d'elements d'interès etnogràfic)		
Àrea: Recerca		Codi CP26
Programa: <u>Programa de protecció i restauració del patrimoni cultural, històric i etnològic</u>		Prioritat Mitjana
Objectiu Conèixer i, si n'és el cas, mantenir i rehabilitar els elements del patrimoni cultural		
Descripció Documentació cartogràfica, fotogràfica i descriptiva dels elements d'interès etnogràfic presents a la finca (rotlles de sitja, forns de pa, barraques i construccions similars, fonts, canal de Massanella i Molinot, etc). Una vegada recopilada la informació s'haurà de considerar quins són els elements susceptibles a la rehabilitació. Alguns d'ells ja se'n preveuen mesures de conservació i/o recuperació (CP01, CP20, CP21)		
Execució Empresa externa		Seguiment DG de Biodiversitat
Avaluació inicial del cost 4.500 €		
Any execució 2004		

Document de gestió de Sa Coma des Prat		Fitxa de projecte
Títol: Pla de seguretat		
Àrea: Seguretat		Codi CP27
Programa: <u>Pla de seguretat</u>		Prioritat Alta
Objectiu Establir unes mesures de seguretat per als usuaris / responsabilitat civil		
Descripció Elaborar un document que determini les responsabilitats de l'Administració i de l'usuari en cas d'accident o situació d'emergència. Preveure qualsevol eventualitat i estudiar, en cada cas, quin és el procediment més adequat que s'ha de seguir i qui n'és el responsable.		
Execució --		Seguiment Servei Jurídic de la Conselleria de Medi Ambient
Avaluació inicial del cost Mitjans propis		
Any execució 2003		

ANNEX XII: FOTOGRÀFIC

Les fotografies es poden consultar en format digital al CD-ROM adjunt. Els autors són Pere Bover, Irene Moya i Bel Mozo.

ANNEX XIII: CARTOGRAFIA

- Mapa 1: mapa topogràfic
- Mapa 2: mapa de límits
- Mapa 3: mapa hidrològic
- Mapa 4: de vegetació
- Mapa 5: mapa de vegetació segons classificació CORINE
- Mapa 6: mapa de punts d'interès científic
- Mapa 7: mapa de cobertura arbòria
- Mapa 8: mapa de patrimoni
- Mapa 9: mapa de senyalització, viari intern i accessos
- Mapa 10: mapa d'infraestructures
- Mapa 11: mapa de zonificació